

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Feloldó szerkesztő: Buday Barna.

Társzerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár negyedévre 60 korona, OMGE tagoknak negyedévre 40 korona.

TARTALOM:

- A föld körül. (By.)
 A mezőgazdasági érdekképviselet törvénybe iktatása. (M. E. dr.)
 A cukorgyártás helyzete. (Világhy Károly.)
 A formalincsvázás hatása a csirázásra. (Legány Ödön.)
 Diánytermelésünk hanyatlása. (Ziegler Nándor dr.)
 Új rendeletek. (A természet módosítása.)
 Gazdátársadalmi mozgalmak.
 Nemzetközi gazdaszövetség.
 Bucsuvacora Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter tiszteletére.
 Az új földművelésügyi miniszter hivatalbélépése.
 Vegyes közlemények.
 Tőzsde. Kereskedelem.

A föld körül.

Lyka Döme földbirtokos, volt országgyűlési képviselő és mindennekfölött nagytudású, mélyen gondolkodó elme, a földreform kérdésében indítványt küldött az OMGE-hez. Az egyesület hivatalos apparátusa a nyári szünetben nem foglalkozhatik az indítvánnyal; de ha tenné is, ha mellé állana is, ezzel immár aligha téríthetné el a birtokreformot kijelölt utjáról. A Lyka-féle javaslat velejében az, hogy a rosszul kezelt nagybirtokokat kell felhasználni a népi birtokpolitika céljaira. Nem megbolygatni a jól kezelt, magas kultúrfokon álló nagyüzemeket azért, mert ott véletlenül a sűrűbb lakosság folytán sok a földigénylő, hanem oda legyen telepítve az igazán arravaló földigénylő, ahol hivatásuknak meg nem felelő földbirtokok vannak. Ellenben a magas kultúrfokon álló nagyüzemeket hagyják békén, mert ezekben birjuk kivitelünk egyedüli tényezőjét, valutánk szabályozóját, a közelelmezés biztosítékát. Ime, ez a lényege a Lyka Döme javaslatának.

A magas kultúrfokon álló nagybirtokok védelmére irányuló törekvés régi, különösen a „Köztelek” hasábjain, annyira régi, hogy ma már, a földreform kérdésének mostani állapotában szinte ujszerűnek tűnik fel. Eszembe jut

most a Lyka-javaslatáról a gyalogsági ásó, amelyet kezdetben csupán ásásra használtak, úgy, hogy a katonának ezenkívül fűrész is volt, baltája is volt. Később az ásó egyik oldalát fűrészre képezték ki, a másikat kiélezték, hogy vágni lehessen vele. Am ezzel az ásóval a földet még csak lehetett turni valahogyan, de fűrészeln, meg fát vágni éppen nem. Hármas célra készülvén, mindegyikre tökéletlenebb volt, mintha csak egynek szánták volna. Akkor egy gondolkodó katona azt az ötletet vetette fel, hogy az ásó maradjon meg csupán ásonak — és javaslata annyira plauzibilis volt, hogy feltűnést keltett.

Maradjon meg a földreform gazdasági kérdésnek és ne akarjunk megoldani vele szociális politikát, hadiellátást, tisztviselőkérdést. Persze, hogy így lenne a földreform is a legjobb, ha csak a termelést szolgálhatná és nem volna rajta szociális fűrész meg politikai baltaél, mint a gyalogsági áson. Sajnos azonban, elkéstünk azzal, hogy ilyen egyszerűen és jól csinálhassuk meg.

Most olvasom Mailáth József gróf végtelenül érdekes könyvét, melyet a birtokpolitikai reform előzményeiről írt.* Többek között a mű egy levelet közöl, amelyet Mailáth gróf 1916. június 2-án írt Tisza István grófhhoz. Ebben a levélben a következő pontra találunk: „Nem minden nagybirtok intenzív termelő egység, nem minden kisüzem extenzív. Vannak devastált nagybirtokok és mintaszerű kisgazdaságok. A kisüzemre való átváltás csak ott indokolt, ahol a nagyüzem károsan extenzív, pl. egyes alapítványi és egyházi birtokokon, sőt némely hitbizományi birtokon is.”

Nem feltűnő-e az azonosság a Lyka Döme és a Mailáth József gróf felfogása között? Csak-hogy Mailáth gróf négy esztendővel megelőzte Lyka Dömét a megállapításával és ő akkor szoron-

*) A magyarországi birtokpolitikai reform előzményeiből. Írta: Mailáth József gróf. Ára 30 K.

gatta Tisza Istvánt a birtokpolitikai reform mérsékelt szellemben való megoldása érdekében, amikor még győzelemmel kecsegtetett bennünket a háború, amikor még nem miniszterkedett itt Buza Barna és végül az általános választójog sem volt meg. Ha akkor nyomban megcsináljuk a birtokpolitikai törvényt, másként alakulhattak volna az események. Hanem hát elkéstünk ezzel a reformmal is. Mindég akadtak férfiak, akik nem látták elérkezettnek az időt, míg végre nyakunkba szakadt az idők kényszere és evolúciós megoldás helyett lett revolúciós megoldás.

Most ölt igazi értéket olyan férfiak előrelátása, amilyenek Mailáth József gróf is bizonyult. Nem négy éve, de husz esztendő óta sürgeti a szociális reformokat s ezek élén a földbirtokpolitikai törvényalkotást, szóval és írásban, a nyilvánosság előtt és magán összeköttetései felhasználásával. A multban igen sokan azt mondták rá, hogy Mailáth gróf megengedheti magának azt a fényűzést, hogy szociális bogarai legyenek, mert elég nagy ur hozzá. Uri kedvtelésnek tartották a buzgólkodását és ma immár tervezeitől és javaslataitól az államférfiui előrelátást senki sem vitathatja el. Igen, mert azok a bizonyos szociális bogarak az idők viharában elefántokká nőttek s most már az egész magyar földdel sem győznék őket jóllakatni.

Vigasztalhat azonban bennünket némileg az a tapasztalat, hogy a földkérdés, mint az emberiség ősi sebé, felsajgott ugyszólván az egész világon. A háboruban és a forradalmi izgalmak folyamán elnyomorodott társadalmat és a meg-lazult jogrendet mindenütt földosztással akarják orvosolni, hogy az emberek százezreit belegyökereztetvén az anyaföldbe, védőerdőt kapjanak a bolsevizmus felforgató szele ellen. Kapcsolatban a földreformmal, szinte mellékes jelentőségűvé vált a gazdasági szempont, mert a fő törekvés az, hogy a szociális békét állítsák

**Ekét, boronát, vetőgépet, háromtagu hengert, szecska-
 vágót, répavágót, darálót, kultivátort, rostát, triórt
 raktárról szállít, elsőrangú kivitelben
 a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29. sz.**

Mai számunk 18 oldal.

Egyes szám ára 5 K.

helyre. Ennek a törekvésnek akarják szolgálataiba bocsátani a mi földreformunkat is.

áron szaporítjuk a gazdák számát, hogy kevesebb lesz a kenyér, ez semmiképpen sem fogja boldogabbá és nyugodtabbá tenni a milliókat.

By.

A mezőgazdasági érdekképviselő törvénybe iktatása.

A magyar birtokpolitikai törvényjavaslat elvitathatlanul radikális. Az adja meg a radikális jellegét

hogy a földeldarabolás mérve helyről-helyre leginkább a népsűrűséghez fog igazodni,

A javaslat ugyanis abból indul ki, hogy az igénylők első sorban és a lehetőség szerint a maguk helyén elégitendők ki. Világos, hogy eszerint helyenként magas kulturfokú birtokok fognak a népsűrűség áldozatául esni, viszont helyenként rosszul kezelt nagybirtokok megmenekedhetnek azért, mert kiesnek a népsűrűség övéből.

tökéletesen igaza van Lyka Dömének és még korábban volt igaza Mailáth grófnak, aki *országos* birtokpolitikát akart csinálni a népgravitációnak az elhanyagolt nagybirtokok felé való irányításával, már akkor, amikor a kitelepítés megszervezésének lehetőségei voltak.

Most azonban nem lehet új telepeket létesíteni. A birtokeldarabolás eshetőségei a községek határára 5-6 kilométeres sugarú körben mozognak. A körökön belül eső birtokok tehát heves támadás tárgyai lesznek

Elháritani most már ezt a bajt lehetetlenség. Hiába foglalnánk állást amellett a kívánság mellett, hogy csak a rosszul kezelt nagybirtokok kerüljenek felosztásra. A föld népe, mint a folyóvíz, csak a maga mederágyában akar terjeszkedni s hasztalan mutatunk távoli birtokokra, mindenki ott akarja a földjét közel a ház ereszéhez. Ez a gravitáció idővel a belső övekből tökéletesen ki fogja szorítani a nagyobb birtokokot és nem is mondjuk, hogy ne legyen így. De az áttolódásnak lassu ütemben kell megtörténnie, nehogy a termelés végzetes zavart szenvedjen.

Amit most kérünk a nemzetgyűléstől, ez csak az, hogy tartózkodjék a rohamos átalakításoktól, adjon gyorsabb ütemet a fejlődésnek, de szabályozza azt a számító gazda gondosságával. Meg kell gondolnia, hogy nekünk nincs sok áldozni valónk a mezőgazdasági kultúrából, mert amit kiépített a tudás és a szorgalom, annak teljesítményére az utolsó szem buzáig szüksége van az országnak. És ha azon az

A csonka Magyarország nemzetgyűlése nagy, évszázadokra szóló alkotással az előző országgyűlések és kormányok négy-évtizedes tartozását róttá le mezőgazdaságunkkal szemben, amidőn a f. hó 22-én kihirdetett 1920. évi XVIII. törvényekbe iktatta Rubinek Gyula volt földművelésügyi miniszternek a mezőgazdasági érdekképviselő intézményes szabályozásáról szóló javaslatát. Emlékezetes, ünnepi esemény ez nemcsak e korszakos törvény halhatatlan érdemű tervezőjére, meg reánk, az ő szerény munkatársaira nézve, akik a mezőgazdasági érdekképviselő törvénybeiktatásért évek hosszú során át nehéz és kitartó küzdelmet vívtunk, hanem az egész ország szempontjából is, amelynek szebb, jobb jövője csak az erős, viruló, a korral haladni tudó mezőgazdaság dus termőtalajából fakadhat.

Az öldöklő és szerencsétlen végű világháboru, a nyomában járt társadalmi és gazdasági forrongásokkal, ellenséges megszállások kíméletlen pusztításaival egy erőltet aléltságunkban reánk erőszakolt, minden történelmi, néprajzi és gazdasági igazságot kegyetlenül megsejfozó nemzetgyilkos „békeszerződéssel” darabokra tépte az ezeréves Magyarország testét, elszakította tőlünk véreinket, elpredálta természeti kincseinket, inségbe és nyomorba, példátlan megpróbáltatásokba taszított hennünket. Amde, amíg csak egyetlen talpalatnyi föld is magyar marad a mi ősi jussunkból: fogjon bár össze ellenünk az egész világ ellenséges kapzsasága, *egyét* még sem ragadhat el tőlünk — ennek a megmaradt drága anyaföldnek életet termő erejét és a minden jog és igazság ellenére elszakított többi részeket a természet örök törvényeinél fogva visszavonó hatalmát. A magyar jövő, a magyar erő és megújulás, a magyar remény: a magyar föld. Amíg hozzá hűtlenek nem leszünk, amíg szeretettel és hozzáértéssel gondozzuk, amíg gazdag öléből a fejlődő kultúra dus gyümölcseit fakasztjuk, addig a magyar őserőnek ebből az örök forrásból mindig új, meg új kitartást meríthetünk.

De a föld sem adja ide ingyán a méhében rejlő kincseket. Felszínre hozatalukhoz és megsokszorozásukhoz gazdasági tudásra és az erők egyesítésére van szükség. Ezért kell a mezőgazdasági érdekképviselő, amelyre a gazdasági kultúra fejlesztésének és terjesztésének, vívmányai gyakorlati hasznosításának, a többet és jobbat termelés előmozdításának, a mezőgazdasági hitel és értékesítés megszervezésének, a mezőgazdaság egyetemes érdekei védelmének nagy és sorsdöntő feladata vár. A magyar föld csak úgy teszi meg kötelességét a hitünk szerint újjászülető nagy Magyarországgal szemben, ha mi is megtesszük a magunkét vele szemben.

Az új törvény nyomán remélhetőleg hamarosan életre kelő mezőgazdasági bizottságok és mezőgazdasági kamarák mind megannyi hadsereg lesznek a gazdasági fejlődésért és Magyarország megújulásáért meginduló kitartó küzdelmünkben és gazdátársadalmi szervezetünk, mezőgazdasági szövetkezeteink nem féltékenykedve, hanem őszinte szeretettel, erős bizalommal s a legszebb reménységgel várják új fegyvertársaik sorompóba lépését.

Az erő, amelyre támaszkodhatunk, a magyar föld és egész mezőgazdasági érdekelttségünk egyetemes ereje, a rendelkezésünkre álló minden

szaktudásunk s a köz szempontjából értékes munkakésztségnek hatalmas, az egész országot felölelő szervezetben érvényesülő támogatása lesz. Jövő fejlődésünk ez egyik legfontosabb tényezőjének keretét megalkotni a nemzetgyűlés kötelessége volt, most a földművelésügyi miniszterre és a közigazgatásra vár a keret kitöltésének, a törvény gyakorlati végrehajtásának nem kisebb jelentőségű feladata. Rubinek Gyula mélyen átgondolt és nagyszabású, a külföldi tapasztalatokat is hasznosító s mégis a magunk viszonyaihoz szerencsésen hozzásimuló reformműve csak úgy válthatja be hozzáfűzött reményeinket s csak úgy fogja jól és eredményesen szolgálni az ország és mezőgazdaságunk boldogulásának, korszerű haladásának szorosban egybefonódó érdekeit, ha a végrehajtás is hű lesz ehhez a szellemhez, amely azt a korszakos alkotást sugallta és létrehozta.

A meglévő gazdátársadalmi szervezetekkel és szövetkezeti intézményekkel való teljes összhang és az eredményes munkát biztosító együttműködés zavartalanulásának megteremtése a siker legelső feltétele; további feladat pedig az új intézmények vezetésére, tehát egyúttal egész mezőgazdaságunk jövőjének megalapozására hivatott megfelelő munkaerők gondos és szerencsés kiválasztása. A legkövetkező törvényhozási alkotás gyakorlati eredményét is az dönti el, kik és hogyan hajtják azt végre, miként éltetik át a benne rejlő nagy eszméket és célokat a gyakorlati életbe.

Amidőn a mezőgazdasági érdekképviselőtről szóló törvénycikket őszinte örömmel és a legjobb reménységgel üdvözöljük, úgy hisszük, nem szükséges azt részletesen ismertetnünk, mert hiszen ismételtén volt alkalmunk Rubinek Gyula javaslatával, amelyen lényegesebb változás a törvényhozási tárgyalás során nem esett, a legbehatóbban foglalkozunk. Velünk együtt az egész magyar gazdaságközönség türelmetlenül várja a nemzetgyűlés eddig legnagyobb szabású törvényalkotásának mielőbbi, az eddigi teljes egyetértés megóvásával való életbeléptetését és hisszük, hogy hosszú évek szívszűrésű munkája után végre testet öltött új érdekképviselői szervezetünk valóra váltja hozzá fűzött reményeinket a magyar föld és mezőgazdaságunk javára.

M. E. dr.

A cukorgyártás helyzete.

A cukorgyártás a világháboru előtt egyike volt legfontosabb iparágainknak. Fontossága nemcsak abban nyilatkozott meg, hogy a belföldi cukorellátást biztosította, hanem kivételre is nagy mennyiséget termelt. 1912-13-ban pl. 3'8 millió q cukorkiviteli többletünk volt, 103 millió korona értékben, ezenkívül a belföldi fogyasztás felhasznált 1'6 millió q-t, mely tisztán adóban 53 millió koronával járult hozzá az államkincstár bevételeihez. Ugyanekkor az összes földadó csak 70 millió koronára rugott. Már ez az adat is élesen megvilágítja a cukorgyártás nagy jelentőségét.

A háboru alatt répatermelésünk csökkenése miatt a cukorgyártás is hanyatlani kezdett. Okát könnyű megtalálnunk a munkáskezek hiányában, a répa aránylag alacsony árában és a széntermelés, valamint a szállítás zavaraiában. Mégis 1914-15-ben még négy millió, 1915-16-ban 1'5, 1916-17-ben 1'8, 1917-18-ban 1'5 millió q finomított cukrot gyártottunk, mely 1915-16-tól, ha nem is teljes mennyiségben, de 70-80%-ban fedezte a hazai szükségletet, míg 1914-15-ben még kivételre is bőven jutott. Érdekes jelenség egyébként, hogy a háboru alatt a fejenkénti cukorfogyasztás 8 kg.-ról 10 kg.-ra emelkedett s így a belföldi szükséglet elérte a két millió q-t.

De még így ország. Amer kg.-os cukort fogyasztásból következtetni.

Míg a háború bár, de mégis, addig a nyomában fel szállás végze 1918. év őszén kiszedtek, ann forgalmi zavar tett feldolgoz rontotta a cuk év tavaszán, az ország ge nagy dícséret esődöt mond kiutalásról se gyárakból még irányították. A tanácskorm szén nélkül állás miatt még a forradalom.

Hogy a gyá forradalom óta 1918-ban fehé 1'5 millió q cuk már csak 350 é q-t termeltünk oly általános árat is megadt román megszá a gyárak készle gyár fogyasztás el. Ezért 1919-een a 70 ezer maradt készlet cukor állott re fogyasztásnak.

A f. évi gyárt két évé, amenn kerülhet feldolgo fehérekur nyz ország nyolc m ez a mennyiség jebb évi öt kg..

meg. A gyártás hazai bányamu nek, továbbá, s egyötödére kocs) a répa-, bonyolítani. Mir szénből legalább 6 kg.-ot kell sz

ségét hátrányos menekült vagon laltak le. Ezért ségek a most e dése alatt is fe eredménye nem

Pedig a cukorip érdek megkivár mezőgazdasági arra a színor szólnak az orsz adózás, mint hogy később ki abból, hogy a 14 gyárban*) alapul véve, 14 q cukrot nyerhe tásnak legfeljeb a többi ki lehe adóban ez eset (legújabb adó 200 K.), mihez járulna még.

A folyó évi e és vagononként

*) Nyugatmagyar meg, azonban a 14 gyárat vettünk

D. PÁPAY

FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET R. T. VI. TEREZKÖRUT 31. TEL. 20-19

Védő (simultán) oltások!
Gyors védelmet nyújt.

Borju-tüdőlob
esetén

PNEUMOSEROL alkalmazandó.

Gyógyító oltások!
Biztosan gyógyít.

De még így is elmaradtunk Anglia, Svájc, Svédország, Amerika, Hollandia stb. államok 20—30 kg-os cukorfogyasztásától, már pedig a cukorfogyasztásból az egyes államok jólétére szoktak következtetni.

Míg a háborús szervezet kisebb terjedelemben bár, de mégis lehetővé tette a cukorgyárak üzemét, addig az 1918-ik évi forradalom, majd a nyomában fellépő bolsevizmus és román megszállás végzetes csapást mért a cukoriparra. 1918. év őszén a répának fele földben maradt, amit kiszedtek, annak is jelentékeny részét az általános forgalmi zavarok és fejtelenség miatt nem lehetett feldolgozni. A bolsevizmus szintén tovább rontotta a cukorgyártás helyzetét, úgy, hogy 1919. év tavaszán, amikor a kommunizmus irányította az ország gazdálkodását, a szociális termelés nagy dicséretére, a cukorrépa-mivelés teljesen csődöt mondott. E mellett a szénszállításról, kiutalásról sem történt gondoskodás, sőt egyes gyárakból még a meglévő készletet is máshová irányították. Így, amikor 1919. augusztus elején a tanácskormány megbukott, a gyárak teljesen szén nélkül állottak. Szénhez a román megszállás miatt még nehezebb volt hozzá jutni, mint a forradalom idején.

Hogy a gyártás mily mértékben csökkent a forradalom óta, elég rámutatni arra, hogy 1917—1918-ban fehérucor értékben még mindig volt 15 millió q cukortermelésünk, addig 1918—19-ben már csak 350 ezer q, 1919—20-ban pedig 70 ezer q-t termeltünk. Nem csoda, ha a cukorinség oly általános lett, hogy a legnagyobb uzsorarárat is megadták a cukorért. A cukorinséget a román megszállás még azáltal is fokozta, hogy a gyárak készleteit megdézsmálták s így a magyar fogyasztástól jelentékeny készleteket vontak el. Ezért 1919—20. évre közéleti céljaira ezen a 70 ezer q-n felül csak 50 ezer q multiról maradt készlet és kb. 25 ezer q cseh import-cukor állott rendelkezésünkre, ami a rendszer-fogyasztásnak 1/4 részét sem elégítette ki.

A f. évi gyártásreménye jobb, mint az utóbbi két évé, amennyiben kb. 36—38 millió q répa kerülhet feldolgozásra, amiből 400—430 ezer q fehérucor nyerhető. A megcsontított Magyarország nyolc millió lakosának rendszeres szükségletét ez a mennyiség még nem fedezi, mert legfeljebb évi öt kg., havi 40 dkgr. fogyasztást enged meg. A gyártás egyébként attól is függ, hogy hazai bányamunkásaink mennyi szén termelnek, továbbá, hogy a románok által elrabolt, s együttdére leapadt kocsiparkunk (19 ezer kocsi) a répa-, szén- és mészszállítást le tudja-e bonyolítani. Minden q répára ugyanis közepes szénből legalább 20—25 kg.-ot és mészkőből 6 kg.-ot kell számítani. A kocsik teljesítő képességét hátrányosan befolyásolja az is, hogy a menekült vagonlakók mintegy 3000 kocsi laltak le. Ezért felő, hogy a szállítási nehézségek a most alakult új Cukorbizottság működése alatt is fennmaradnak s a cukorgyártás eredménye nem lesz olyan, amint várhatunk. Pedig a cukoriparban rejlő nagy közgazdasági érdek megkívánja, hogy ezt az igen fontos mezőgazdasági iparunkat mielőbb kifejllesszük arra a színvonalra, amelyen volt. E mellett szólnak az ország pénzügyi érdekei, úgy a belső adózás, mint a kivitel szempontjából. Mert, hogy később kivitelre is számíthatunk, kiténik abból, hogy a rendszeres termelésnél a megmaradt 14 gyárban*) 1 millió q répa feldolgozását alapul véve, 14 millió q répa után 15 millió q cukrot nyerhetünk, melyből a belföldi fogyasztásnak legfeljebb 750 ezer q-ra van szüksége, a többi ki lehetne vinni. A belföldi fogyasztás adóban ez esetben is 150 millió K.-át jelent (legújabb adó az 1920. IV. t.-c. szerint q-ként 200 K.), mihez a kivitel után esedékes vám járulna még.

A folyó évi elég magas répaár (q-ként 75 K. és vagononként 10 kg. cukor) lehetővé tette a

*) Nyugatmagyarországgal együtt t. k. 15 gyár maradt meg, azonban a Büki cukorgyár leégett, ezért egyelőre 14 gyárat vettünk számításba.

cukorrépa-termelés újból való megindítását, most már a Cukorbizottságtól függ, a gyártáshoz szükséges tüzelőanyagot kellő időre tudja-e biztosítani. A gyártási költség s vele a cukor ára is az esetben fog kedvezőbbre változni, ha a gyárak minél nagyobb mennyiségű répát tudnak feldolgozni. E végből tilalmazni kellene a cukorrépának szeszgyártásra való feldolgozását.

Alig van iparág, mely oly sok vonatkozásban kihat a nemzeti termelés széles rétegeire, mint a cukoripar. A mezőgazdaságra nemcsak annyiban bír fontossággal, hogy a jövedelmet fokozza és a gyárhoz közel lakó munkásoknak téli időben foglalkozást nyújt, hanem azért is, mert a cukorrépa a talaj tápanyagkészletét legkevésbé veszi igénybe, minthogy nagyobb része szénhidrát, mely a folyton megújuló szénsavból és vízből keletkezik, s így kivételül nem a nemzeti vagyon egy részét adjuk külföldnek, hanem csak munka ellenértéket fizettünk meg. A cukoripar táplálja tovább a közlekedést, kereskedelmet, szén- és mészbányászatot, előmozdítja a gépészetet, pl. konzerv, cukorka-, csokoládé-, kakaó-, pezsgő-, likőr-, szesz-, gyógyszeriparokat. Ezenkívül, hogy mint élelmiszer, mily nélkülözhetetlen, azt bővebben fejtegetni nem szükséges.

Reméljük, hogy a földbirtokreformmal kapcsolatban nem fognak megfélemleni a cukorgyárak életképességében rejlő nagy közgazdasági érdekekről sem. Vagy ha mégis elkerülhetetlen volna egyik-másik gyárhoz tartozó gazdaság egy részének parcellázása, ez csak azzal a kikötéssel történjék, hogy az új tulajdonosok kötelesek legyenek bizonyos területen tovább is cukorrépa termelni. A földbirtokreformnak nem lehet célja a meglévő mezőgazdasági iparokat tönkretenni, sőt lehetővé kell tenni, hogy új, nemzeti alapon álló gazdasági erők, tökéletes szövetkezetek is mielőbb helyet foglaljanak a mezőgazdasági ipari vállalatokban.

(Magyaróvár.)

Világhy Károly,
gazd. akad. s.-tanár.

Most jelent meg!
A házinyul mint haszonállat

Írta: L. Kovách Gáspár
Ara bérmentes küldéssel 15 korona
"Patria" r.-t. könyvnyomdája, Budapest, IX., Üllői-út 25.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS
ÉS
VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Eml.

A formalincsavázás hatása a különböző buzafajták csirázására növénynemesítési szempontból.

A vezetésem alatt álló *Hatvani Növénynemesítő Részvénytársaság* nagyteleki uradalmaiban (Heves megye, u. p. Hatvan) az elmúlt őszszel azt a feltűnő jelenséget észleltük, hogy a több száz buzaparcellát kitevő vetésünk igen egyenetlenül kel ki, sőt egyes vetések határozottan kedvezőtlen képet mutatnak. Bár ismeretes volt előtünk egyes buzafajták és tenyésztörzsek azon fajtatulajdonsága, hogy vetőmagjuk erőlyesebben indul csirázásba és hamarabb kel ki, mégis kételkedtünk abban, hogy az egyforma viszonyok között, egymás mellé vetett buzafajták kikelésében ily óriási különbség lehetséges. A learatott vetőmag jóságáról meg voltunk győződve.

Kutatva e feltűnően különböző keles okát, figyelmünk mindinkább a vetőmag csavázására (pácolása) felé terelődött, melyet részgálic hiányában, kereskedésből vásárolt közönséges formalinnal végeztük, még pedig az általános ismert előírás szerint, vagyis egy liter formalint véve 300 liter vízhez, az áztatás, illetve a mosás időtartalmát legfeljebb 10 percben állá-

pítva meg. Annyival is inkább s laposnak látszott gyanunk a formalinpácolással szemben, mert tenyészkertünkben, egy buzafajtának az egy évvel előbb ugyanígy pácolt vetése, kikelésben egyre később, teljesen elmaradt. Mindezen észleletek arra indítottak bennünket, hogy laboratóriumunkban egy pontosan keresztülvitt kísérletet hajtsunk végre, annak megállapítására, hogy a különböző buzatenyésztörzsek csirázására milyen hatással van a formalinpácolás.

Ezen csiráztatási kísérletünket két teljesen azonos sorozatban állítottuk be és pedig a következő módon:

1. 12 nemesített buzafajtának pácolatlan vetőmagjából kétszer 100 magot véve,

2. ugyanazon 12 buzafajtának kétszer 100 magját az előírás szerint formalinnal csavázva és a magot azonnal, frissen pácolt állapotban használva,

3. ugyanazon 12 buzafajtának ugyanúgy, de 50 nappal előbb pácolt vetőmagjából kétszer 100 magot véve a csiráztatáshoz.

Eszerint összesen 72 csiráztatási próbát hajtottunk végre ugyanazon módon és ugyanegy időben, még pedig:

2 × 12 = 24 pácolatlan maggal,

2 × 12 = 24 frissen pácolt maggal és

2 × 12 = 24 régen pácolt maggal.

A csiráztatási kísérletet 16 R⁰-nál laboratóriumunkban hajtottuk végre a Friedrich Heidemenn-féle (Berlin-Charlottenburg) csirázatókészülékkel, melynek bádórtartójába sterilizált és szitált homokot helyeztünk és a nyirkosan tartott magot hőmérővel felszerelt nemezlappal takartuk be.

Két nappal a beállítás után már határozottan észleltük a különböző magminták különböző csirázási erélyét és 3 1/2 nap múlva, vagyis 84 óra után megkezdtük a kicsirázott szemek leolvadását, melynek eredményét a következő kimutatásban foglalhatom össze:

A buzafajta száma	50 nappal előbb csavázott magból csirázott		Frissen csavázott magból csirázott		Csavázatlan magból csirázott	
	egyen-ként	Átlag	egyen-ként	Átlag	egyen-ként	Átlag
százalékokban						
1013.	62	—	87	—	88	—
— " — " —	73	67.5	75	81.5	88	88.5
1119.	64	—	91	—	94	—
— " — " —	78	71	92	91.5	94	94
2041.	58	—	81	—	79	—
— " — " —	63	60.5	78	70.5	85	82
3.	55	—	89	—	86	—
— " — " —	64	59.5	80	84.5	93	89.5
2052.	45	—	89	—	91	—
— " — " —	37	41	53	71	80	85.5
52.	59	—	80	—	87	—
— " — " —	65	62	91	85.5	98	92.5
1111.	60	—	40	—	52	—
— " — " —	67	63.5	50	45	51	51.5
2197.	75	—	89	—	75	—
— " — " —	70	72.5	72	80.5	74	74.5
1109.	71	—	92	—	90	—
— " — " —	84	77.5	92	92	92	91
2053.	69	—	87	—	75	—
— " — " —	62	65.5	89	88	86	80.5
153.	70	—	91	—	86	—
— " — " —	86	78	93	92	92	89
176.	64	—	87	—	89	—
— " — " —	66	65	86	86.5	91	90
Átlag	—	65.2	—	81.4	—	84

Mit mutatnak ezek a számok? Legelőször is lényeges különbséget a régen csavázott és a frissen csavázott, valamint a nem csavázott magnak csirázási százalékánál. Míg a csavázatlan magminták csirázási átlaga 84%, a frissen csavázotté 81.4%, addig a régen csavázotté

csak 65-2%. Ha tehát lényeges különbség nem is mutatkozik a csávázatlan és frissen csávázott mag csírázási százaléka között, annál nagyobb ez a különbség a régen csávázott mag kárára.

Azonban azt is kiolvashatjuk ebből a táblázatból, hogy a formalin-csávázás nem egyforma mértékben hátráltatja a különböző buzafajták csírázását. Ha az 1013. számú buzát a 3. és a 153. számú buzával hasonlítjuk össze, amelyeknek csávázatlan magja körülbelül egyforma csírázási százalékot mutat, akkor azt látjuk, hogy a régen csávázott magnál a leggyengébb csírázást eredményezte a 3. számú buza (59.5%), középhelyen áll az 1013. számú (67.5%) és legkevésebb káros hatással volt a régi pácolás a 153. számú buzára (78%). Hasonlóan különböző visszaesést találunk az 1109. és a 176. számú buzáknál, melyeknél a csávázatlan magnak csírázási százalékaik egymáshoz igen közel állnak. Ezek között a 176. számú buza régen csávázott magja jóval kevesebb csírázási százalékot mutat (65%), mint az 1109. számú (77.5%).

Meglehetősen egyenletes visszaesést tapasztalhatunk csírázási százalék tekintetében az első hat buzafajtánál, vagyis az 1013., 1119., 2041., 3., 2052. és 52. számú buzáknál a frissen pácolt maggal szemben, a régen csávázott mag rovására. Ugyanaz olvasható le az utolsó, vagyis a 176. számú buzáról is. Ellenben a 2197., 1109., 2053. és a 153. számú buzáknál az előbbiektől eltérő jelenséget észlelhetünk, vagyis azt, hogy bár a régen csávázott mag ezeknél a buzáknál is kisebb csírázási százalékot mutat, mint a frissen vagy nem csávázott magé, azonban a frissen csávázott nagyobb csírázási százalékot tüntet fel, mint a csávázatlan. Ezt másnak nem tulajdoníthatjuk, mint annak, hogy ezeknél a friss formalincsávázás bizonyos narotikus ingert gyakorol a mag csírázására, amit mások is észleltek és a formalingyárosok hirdetik is róla.

Az eddigiektől feltűnően eltérő magatartást mutatott az 1111. számú buza, melynek csávázatlan magja is gyengén csírázott, valószínűleg azért, mert aratás után valami baj érte. Miután ennél a buzánál azt látjuk, hogy a legjobb csírázási százalékot adta a régen csávázott mag, a leggyengébbet a frissen csávázott és mivel nyugodtak lehetünk afelől, hogy nem a kísérlet keresztvitelében volt a hiba, feltehetjük azt, hogy ennek a buzának magját valamilyen mikroorganizmusok lepték el, melyek a csírázóképességét csökkentették. S mivel a tapasztalatok szerint a dohos vagy penészes buzavetőmag nem szenved nagyobb kárt a formalincsávázás következtében, mint az egészséges vetőmag, sőt gyakran a csírázóképességében bizonyos javulás észlelhető, ami valószínűleg a formalin dezinficiáló képességére vezethető vissza, ennél fogva úgy hisszük, hogy hasonló esettel van dolgunk a 1111. számú buzánál is. Azonban ez az egy kivétel semmiestre sem vehető mérvadóknak, ellenkezőleg el kell fogadnunk azt az elvitázhatatlan tény, hogy a formalinpácolás a buzamag csírázását hátráltatja, annál nagyobb mértékben, minél korábban végeztetett a pácolás.

Az első leolvasás után két nappal, vagyis összesen 5 és 1/2 nap múlva (132 óra leforgásával), az időközben ismét kicsírázott magvak leolvasására került a sor. A végleges csírázási százaléka adatait a következő táblázatban foglaltuk össze:

A buzafajta száma	50 nappal előbb csávázott magból csírázott		Frissen csávázott magból csírázott		Csávázatlan magból csírázott	
	egyenként	átlag	egyenként	átlag	egyenként	átlag
1013.	95	—	98	—	94	—
—	96	85.5	98	97	94	94
1119.	94	—	98	—	98	—
—	96	95	99	98.5	98	98
2041.	86	—	100	—	97	—
—	97	96.5	99	99.5	100	98.5
3.	93	—	98	—	94	—
—	96	94.5	98	98.5	99	96.5
2052.	86	—	95	—	94	—
—	84	85	90	92.5	95	94.5
52.	90	—	100	—	97	—
—	96	93	94	97	98	97.5
1111.	87	—	82	—	80	—
—	93	90	87	84.5	85	82.5
2197.	97	—	94	—	96	—
—	96	96.5	93	93.5	93	94.5
1109.	96	—	94	—	98	—
—	97	96.5	96	95	96	97
2053.	100	—	98	—	97	—
—	94	97	98	98	94	95.5
153.	96	—	96	—	99	—
—	97	96.5	98	97	98	98.5
176.	93	—	95	—	96	—
—	96	94.5	99	95.5	98	97
Átlag	—	94.2	—	95.5	—	95.8

Ezen kimutatásnál szemünkbe ölik mindenekelőtt az, hogy a csávázatlan, a frissen pácolt és a régen pácolt magvak csírázási százalékaiknak átlagszámait (utolsó sorban) nem mutatnak fel oly lényeges különbséget, mint az első kimutatásnál. Itt mindössze csak 1.1—1.3 csírázási százalékot irhatunk a csávázatlan, illetve a frissen csávázott mag javára, az előbbi kimutatásban található 18.8—16.2 csírázási százalékkal szemben. Mi hát ennek a tanúsága? Az, hogy a formalincsávázás nem annyira a csírázóképességre, mint inkább a buzamag csírázási erélyére van káros kihatással. Lényegileg a második kimutatásból is megállapítható, hogy a legtöbb buzánál a régi csávázás csökkenti a csírázási százalékot és hogy a frissen csávázott magnál a formalin-csávázásnak bizonyos ingerlő hatása van a mag csírázására. Mivel azonban ez a hatás nem minden buzánál és nem egyformán érvényesül, nem szabad túlbecsülnünk ezt.

Annyit egész határozottan megállapíthatunk az első kimutatásból, hogy a formalin-csávázás gyengíti a buzavetőmag csírázási erélyét és pedig annál nagyobb mértékben, minél korábban végeztetett az. Az egy évvel előbb pácolt buzának csírázóképessége teljesen megszűnhetik, ezt kétségtelenül megállapítottuk. Aki tehát formalinnal csávázza buzavetőmagját, az a csávázást közvetlenül a vetés előtt végezze, mert ha hónapokkal előbb teszi ezt, akkor hiányos, gyenge és rendellenes kelési vetést kap.

Közelebbről érinti a formalin-csávázás káros hatása azokat a gazdákat, kik többféle buzafajtát próbálnak ki gazdaságukban és legközelebből érdekli a növénynevelő üzemeket, mert a

formalin-csávázás miatt nem kapnak a valóság-nak megfelelő képet buzatenyésztőzrseikről. Erre különben *Kiesling* dr. is helyesen rámutatott a „Journal für Landwirtschaft“ 66. kötetében. Ő már akkor figyelmeztette a gazdákat arra, hogy a kereskedésben kapható közönséges formalin nagy kihatással van a buza csírázóképességére, még abban az esetben is, ha a csávázó oldatot 0.1% készítjük és a buza vetőmagot 15 percig hagyjuk a pácoló oldatban.

A laboratóriumban és itatóz papíron végrehajtott csírázási kísérletnél, 10 nap múlva, lényeges különbséget nem fogunk találni a kicsírázott magvak számában. És éppen ez hozza tévedésbe a gazdákat. Ha azonban a csírázási erélyt vesszük figyelembe, akkor azt tapasztalhatjuk, hogy a formalinnal csávázott buza lassabban csírázik, a csírák satnyák és visszamaradnak fejlődésükben. Ezt állítja *Kiesling* az említett közleményben és ez teljesen fedi az általunk nyert tapasztalatokat, valamint azt is, hogy az eredmény még kedvezőtlenebb akkor, ha a csírázást nem itatóson, hanem agyagszerűen vagy homokon végezzük s leginkább akkor, ha szabad földben hajtjuk azt végre. Ez könnyen érthető akkor, ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a szabadban végzett kísérletnél a csírázási viszonyok kedvezőtlenebbek, mint bent a laboratóriumban. Mert ha a laboratóriumi kísérletnél a csávázott mag kifogástalan csírázási százalékot tüntet is fel, kint a szabadban a vetés, a magnak meggyengült csírázási erélye következtében, igen hiányos és gyenge lehet. Különösen abban az esetben mutatkozik ez, ha a csávázott mag kedvezőtlen viszonyok közé került. Ha például nagyon tömődött talajba jutott, vagy ha nagy hőingadozások érik. Ilyen körülmények között, ha az elvetett mag hosszabb idő múltán ki is csírázik, a csírák nyurgák, betegesek lesznek, könnyen visszafejlődnek és elpusztulhatnak. A meggyöngített, kikelt növények ellentétlőképessége, az időjárás viszonyosságokkal szemben pedig igen csekély lesz.

Különös mértékben érvényesül a formalin-csávázásnak kedvezőtlen utóhatása a buza csírázóképességére és erélyére akkor, ha a csávázott vetőmagot nem vetik el azonnal. Jelentkezik ez még abban az esetben is, ha száraz helyen raktározzuk a buzát. A nedves helyen vagy nedvesen elraktározott pácolt buzánál természetesen fokozottabb mértékben. Ezért a formalinnal pácolt buzát lehetőleg azonnal el kell vetni.

Semmiestre sem ajánlható az, hogy nemesítő üzemek, vagy buzavetőmagot termelő gazdaságok, a vetőmagot csávázva adják el. Mert ha formalinnal csáváznak és a vevő nem tudná a vetést azonnal végeztetni, ha a buza szállítása bizonytalan, vagy hosszabb időt venne igénybe, akkor könnyen igen kellemetlen csaldásnak lenne kitéve a vevő és hasonlóan kellemetlen pereknek nézne elébe az eladó.

Windisch Rikárd dr. kollegám 1900. évben ugyancsak végzett formalin csávázási kísérletet*) és ő is tapasztalta, hogy a formalinpácolás csökkentette a buza csírázási erélyét. Csakhogy *Windisch* minimum hat órai behatásnak tette ki a vetőmagot. Azonban mi már a legrövidebb (5—15 perces) áztatási időnél is tapasztaltuk a káros hatást. *Windisch* is azt mondja, hogy

*) Lásd Kísérletügyi Közlemények 1905. évi november havi füzetét.

a formalin-csávázás az oldat től, hanem is aláírjuk,

Növénynevelőknél lehet csávázásnak állapítottuk, zsek különböző formalin-csávázást a mag árul, azért a malin-csávázás összehasonlítható hamis kikélteteket fognak venni a buzán birják, amely kárt okoznak az üszög elkoldatot, avagy a formalinnal semmiestre évre.

A gyakorló pithatjuk az formalincsávázás csak akkor, kezdtében az avagy az áztatás nem abban körtjük maguérzékenysége vélik, hogy a érzékenysége

Valószínű, kapható közö okozza a ká készültnél neily nagy mérségesnek tar— különösen megvilágítva nem akartam Ellenkezőleg említenem az nagyrebecsült szerint, a forstát a multban talták, noha töltésű, az algekben forgalmost pedig csávázásnál r vázás időtart oldat használtén is károsít miután a ma az ismertető (Nagytelek.)

Dinnyete

Már a v 1893-ban, irás a Budapestre egyaránt) évr már igen mehevesi dinnyé előtt kaptunk dinnyét, pl. a dr. gubacsi, Kd a felsőhalmi

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ **LABORATORIUM** **VÉDOOLTÓANYAGOK TERMELESÉRE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Széghely: **VACCIN Budapest.** • **BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 18/b.** • Interurbán: József 20-14. Telefon: József 22-58.

Védőoltóanyagok lépfene, sertésorbán, serepő üszök, gümökér stb. ellen. **Rapid szérumok** lépfene, sertésorbán, serepő üszök, sertéspestis, sertés-vész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfikelera, mirigykór stb. ellen.

Szérumos kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére. **Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.**

Társ és BAC

a formalin-csávázás káros hatása függ nemcsak az oldat töménységétől, az áztatási időtartamtól, hanem a buza féleségétől is. Ezt mi nagyon is aláírjuk, mert sajnálattal tapasztaltuk.

Növénynemesítési szempontból a következőket vonhatjuk le az eddigiekből. Mivel a formalin-csávázásnak káros hatását kétségtelenül megállapítottuk, mivel a különböző buzatenyésztőzések különböző érzékenységet tanúsítanak a formalin-csávázással szemben, mely érzékenységet a magon semmiféle külső jel el nem árul, azért a nemesítő üzemek kerüljék a formalin-csávázást. Ha ezt nem teszik, akkor az összehasonlításra elvetett buzatenyésztőzések hamis kikelési, bokrosodási és fagyállósági adatokat fognak szolgáltatni, melyek tévedésbe ejtven a buzanemesítőt, oly törzsek kiselejtezésére bírják, amelyek talán értékesek s ezzel tetemes kárt okoznak önönmaguknak. Inkább használják az üszög elleni védekezésre a drágább rézgálicoidatot, avagy más megbízható pácoló szert. A formalinnal csávázott vetőmagmaradékot pedig semmiesetre se tegyék el a következő vetési évrre.

A gyakori buzatermelés számára megállapíthatjuk azt, hogy a buzaüszög ellen való formalin-csávázás veszélyt rejt magában, nemcsak akkor, ha tévedés vagy hanyagság következtében az oldat töményebbre készített, avagy az áztatási időtartama meghosszabbított, hanem abban az esetben is, ha az előírásához kötik magunkat, amikor ennek okát a mag érzékenységeiben kell keresnünk. Egyesek úgy vélik, hogy a mag héjának vastagsága ezt az érzékenységet befolyásolja.

Valószínű, hogy a kereskedésben jelenleg kapható közönséges formalin mellékalkotó részei okozzák a káros hatást és hogy a kémiailag készültnél nem tapasztalható ez, legalább nem ily nagy mértékben. Mindennek dacára szükségesek tartottam ezirányú tapasztalatainkat — különösen növénynemesítési szempontból megvilágítva — a nyilvánosságra hozni. Ezzel nem akartam a formalin értékét diszkreditálni. Ellenkezőleg! — az igazság érdekében meg kell említenem azt, hogy tapasztalt gazdatársaim, így nagyrabecsült barátom, *Minarik* jószágigazgató szerint, a formalinnak ezt a feltűnő káros hatását a muliban, a háboru előtt nem igen tapasztalták, noha igaz az is, hogy akkor az eredeti töltésű, az általánosan ismert recés barna üvegekben forgalomba hozott formalint vásároltuk, most pedig tartályokban vesszük. A formalin-csávázásnál mindenesetre sokat határoz a csávázás időtartama, mert nemcsak töményebb oldat használata, hanem tartósabb áztatás esetén is károsíthatja az a mag csirázóképességét, miután a mag héja ez esetben koagulál, de ez az ismertetett kísérleteknél figyelembe vétetett. (Nagytelek.) *Legány Ödön.*

Dinnyetermelésünk hanyatlása.

Már a vásárcsarnokok megnyitása után 1898-ban, írásban és szóval hangoztattam, hogy a Budapestre hozott dinnye (görög és sárga egyaránt) évről-évre rosszabb lesz, úgy, hogy már igen messze estünk a „nincs édesebb a hevesi dinnyénél” közmondástól. Még a háboru előtt kaptunk néhány híresebb termelőtől fajdinnyét, pl. a Sándor Pál tőköl, Klinger Zsigmond dr. gubaesi, Kozma Jenő rákoscsabai, a czinkotai, a felsőhalmi gazdaságokból stb., de már ezek

a cimeres dinnyék is elmaradnak Budapestről. Megállapítható az idén is, — bár az ideai dinnyék sokkal jobbak a két utolsó évben szállítottaknál — hogy a Budapestre hozott dinnye legnagyobb része elfajzott, uborkaüzű, vagy teljesen iztelen tök, amelyért kár 3—8 koronát különként fizetni (aug. 9-iki ár). Jó lelkiismerettel a behozott dinnyének egyharmadát, néha felerészét is el lehetne naponta kobozni, mert nem megenni való...

Hát mi az oka a hajdani híres dinnyék hanyatlásának? A dinnyetermelő környékbeli kisgazdának eszéágában sincs, hogy legalább itt a piacon vegyen meg néhány kitűnő jó fajdinnyét és annak magját használja fel, hanem elveti minden évben az ő saját termésű értéktelen rossz dinnyéjének magját. A dinnyét teljesen éretlenül hozzák Budapestre, indáját lecsavarják s így megszüntetik a beérést (asszimilációt), csak azért, hogy korán hozhassák Budapestre és magas árt adhassák el. Ezt teszik a nagyobb termelők megvásárolt dinnyetermesével a nagykereskedők is. A dinnye közelében uborkát vagy tököt termelnek és így a dinnye elfajzását, mondhatni, szándékosan elősegítik. Innét van az, hogy a piacokon minden dinnyevétel utólagos veszekedéssel jár, mert a dinnye éretnek látszik ugyan, ha megélelik, de ha meg is kóstolják: kisl, hogy iztelen tök. A vevő visszahozza és kész a peres ügy. Hány dinnyét kell így visszavétetni az árrussal és a pénzt visszatéríteni a vevőnek!

A háboru alatt minden évben kevesebb és rosszabb lett a Budapestre hozott dinnye. A fogyasztók ezt már tudják, nem is igen vesszük, mert a fajdinnye drága, a rossz meg senkinek sem kell, még olcsó áron sem. Milyen tetemes nemzetgazdasági kár ez! Bekerülőben a legközelebbi környék a dinnye-idényben naponta legalább 1500 kocsit dinnyét hozott be Budapestre. Mennyi érkezett be vasuton a nagytermelőktől! Mennyi lehetne a kivitel, ha csupa jó fajdinnyét exportálnánk!

Azt hiszem, hogy nem veszi senki rossz néven tőlem, hogy azt mondom: ha nem tudjuk rövidesen orvosolni ezt a hibát, amelyet jó mag elvetésével, tehát csekély dologgal, már a jövő évre is ki lehetne küszöbölni. akkor tanúságot teszünk éhhetlenségünkről. Jó dinnyéből ugy Budapest, mint Bécs határtalan mennyiséget fogyasztana el. Különösen hiányzik a jómínőségű Turkesztán és a Kantalup, mely elsőrendű és keresett befőzni való és cukrászciikk. Sok millió kivitelt lehetne ebből csinálni.

Mit kellene tennünk? Az egész dinnyetermelést a megyei gazdasági egyesületek felügyelete alá kellene helyezni és csak az azoktól kapott vetőmag használatát engedélyezni. A termelést két irányban kell fejleszteni: a nagyobb birtokokon és a Budapest-környéki kisgazdánál. Minden dinnyetermelő községben az illető gazdasági egyesület, Budapestben a földművelésügyi miniszter, rendezzenek augusztus hóban díjazással egybekötött dinnyekiallítást és pedig külön díjakkal a kisgazdák és külön díjakkal a nagy- és középbirtokosok termése számára. Aki fajdinnyét termel, annak adjon erről az illető gazdasági egyesület minden évben megújítandó bizonyítványt és azt törzskönyvezzze. A jó dinnyemag előteremtéséhez nem sok pénz kell, azt beszerezheti a földművelésügyi miniszterium egy a bel-, mint a külföldön.

Több nyári gyümölcsfélével vagyunk így, mint a dinnyével. Ha valaki látja a dunaparti idény-

piacra hozott rossz, éretlen, férges gyümölcsöt, pl. a savanyu veres szilvát, a kukacos és köves körtét, a savanyu vagy fűzfaiüzű almát, úgy az nem dicsérheti nyári gyümölcsünket. Ha már elfogyott a kevés földi eper, a cseresznye, meggy, a sárga barack, amelyekből igen ritkán van bővebb termésünk, akkor addig, míg a csemegeszőlő a piacon meg nem jelenik, egyáltalán nincsen Budapestben valamirevaló nyári gyümölcs. Erről majd máskor többet. Ha tudtuk szőlőinket rekonstruálni, tegyük meg azt a dinnyével is, de minél előbb!

Ziegler Nándor,
a fővárosi vásárcsarnokok
igazgatója.

Uj rendeletek.

(A termésrendelet módosítása és kiegészítése. — Elvesztett szállítási igazolványok kötbére. — A jég árszabása. — Mezőgazdasági egyeztető bizottságok.)

A termésrendelet módosítása és kiegészítése

F. hó 20-án lépett életbe a 6930. M. E. számú kormányrendelet, amely az ideai kenyérmagtermés várátanul kedvezőtlen eredményre való tekintettel és az ellátatlan lakosság élelmezésének biztosítása érdekében a f. évi 4787. M. E. számú termésrendelet módosításával az egész 1920. évi buza-, rozs- és kétszeres-termést közcélra zár alá veszi s kimondja, hogy ideai kenyérmagtermésével a termelő csak az alábbi korlátok között rendelkezhetik.

Az új termésrendelet értelmében a termelő (földbirtokos, bérlő, részesművelést vállaló, terményjáromóságot élvező stb.) zár alá helyezett buza-, rozs- és kétszeres-terméséből a) köteles közszükségleti célokra beszolgáltatni azt a mennyiséget, mely a f. évi 4787. M. E. számú rendelet 5. §-a alapján reá kivettelt; b) jogosult külön engedély nélkül felhasználni azt a mennyiséget, mely saját házi és gazdasági céljaira a mostani nehéz viszonyok által megszabott legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával szükséges; c) köteles az a) és b) pontban említett mennyiségen felül megrendelkezésre álló mennyiséget közellátás céljaira a f. évi 6060. M. E. sz. rendeletben megszabott térítési áron (lásd lapunk 31. számában: buzára 500, rozsrá, kétszeresre és árpára 400 korona métermázsánként, a 10 km.-nél nem távolabb fekvő saját vasuti vagy hajóállomásra szállítva) a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaságának (röviden Áruforgalmi r.-t.) 1920. évi október hó 15-ig megvételre felajánlani és hozzá intézendő felhívásra köz-célokra beszolgáltatni.

Amennyiben a termelő az a) és b) pontok szerint beszolgáltatandó, illetve felajánlandó termésmennyiséget esetleg már megöröklötte volna, úgy a megfelelő mennyiségű lisztet köteles beszolgáltatni. Az így beszolgáltatott lisztért 1920. szeptember 10-ig a liszt minőségének megfelelő lisztár, azontul pedig a felőrölt gabonamennyiség térítési ára fog megterített.

Munkabér címén búzát, rozstot vagy kétszerest kiszolgáltatni ipari munkáért egyáltalán nem, mezőgazdasági munkáért is csak azok részére szabad, kiknek ez konvenció, aratórészt és cséplőrészt stb. címén szerződésileg jár. Időszaki munkás természetbeni ellátást az alkalmaztatás tényleges időtartamára kaphat ugyan, de munkabérijárandóság címén búzát, rozstot vagy kétszerest nem igényelhet; az esetleg szerződésileg kikötött ily járandóság vagy más terményben, vagy készpénzért térítendő meg. Mindazok, kik haszonbér, aratórészt, cséplőrészt, konvenció vagy más hasonló természetbeni szolgáltatás címén kapnak a termelőtől búzát, rozstot vagy kétszerest, ebből a járandóságból csak annyit használhatnak fel, amennyi őket és azokat a személyeket, akiknek ellátásáról gondoskodni kötelesek, 1921. évi augusztus hó 15-ig megületi és pedig a szerződötett gazdasági munkásnak vagy családnek havi 25 (huszonöt) kg., egyébként pedig havi 20 (husz) kg. fejadag alapulvétele mellett.

Ehhez képest a termelő a haszonbér és a konvenció címén kikötött járandóságból az igényjogosultaknak csak a fentebb meghatározott mennyiséget jogosult kiszolgáltatni, míg a különbözöttet a 6060 M. E. számú rendeletben megszabott térítési ár alapulvételével készpénzben vagy más terményben köteles nekik megteríteni. A termelő az így visszatartott termésmennyiséget a 4787. M. E. számú rendeletben reá kivettelt mennyiségen felül köz-célokra beszolgáltatni köteles.

Az aratórészt, cséplőrészt, párbér stb. címén kiszolgáltatott termésmennyiségből fentebb meghatározott mennyi-

Tárcsásboronák, rögtörő- és simahengerek, gabonatisztítórosták, trieurók
és egyéb **mezőgazdasági gépek** legjobban szerkezettel és elismert legjobb kivitelben: 8866

BÄCHER-MELICHAR cégnél, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 26. sz. Sürgöny-cím: KULTUR BUDAPEST. TELEFON: 28-02.

érdeklődés mellett és álláspontját újból leszögezte. Az egyesület ugyanezen napon tartotta rendes közgyűlését, mely ezúttal az egyesületnek tisztújító közgyűlése is volt, amelyen intézkedés történt a tagdíjak emeléséről és az egyesületi tisztviselők fizetésének rendezéséről. Határozatot hoztak, hogy az egyesület a „Falur” Országos Szövetségbe tagul lép be és a „Turul” Sportszövetség céljaira 10.000 koronát adományoz. Az ezt követő tisztújításokon *Fiáth* Tibor bárót választották meg az egyesület elnökévé, kiből az egyesület köztisztviselői álló, ügybuzgó és képzett gazdát nyert ismét ügyei vezetésére. A tavozó egyesületi vezetőség meglehetősen elismert ünneplésben részesült és a lelépő, az elnöki tisztséget több mint évtizede viselő *Székényi* Domonkos gróf elnöknek, üzenetlen buzgó munkásságáért a közgyűlés halál-köszönőtelét jegyzőkönyvileg örökítette meg.

A Zala megyei Gazdasági Egyesület folyó évi július 26-án *Taranyi* Ferenc dr. elnöke alatt tartotta évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés *Sárközy* Viktor g. egyesületi titkár nyugdíjaztatása iránti kérelmét elfogadta és felhatalmazta az elnökséget, hogy a megüresedő titkári állás betöltése iránt az intézkedéseket megtegye. Elhatározta, hogy felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez, hogy a nyolc bémél hosszabb ideig katonai szolgálatot teljesítő gazdasági eselések részére a földművelésügyi miniszter 40.360/920. számú rendeletében előírt élvizményeket a gazdák csak eselédváltogatás idejéig képesek kiszolgáltatni. *Taranyi* Ferenc dr. elnök ismertette röviden a birtokreformtervezetet, mely után a közgyűlés kimondta, hogy az eddig előterjesztett egyik tervezet sem alkalmas arra, hogy a földbirtokreform helyesen megoldassék. *Szentmihályi* Dezső indítványára pedig a tervezet szerinti földosztás ellen tiltakozását fejezte ki, amelyet valamennyi vármegyei gazdasági egyesülettel hasonló állásfoglalás céljából közölni fog. A tervezet átannulmányozására és javaslat kidolgozására a közgyűlés *Bosnyák* Géza, *Koller* István dr., *Nyáry* Kálmán és *Szentmihályi* Dezső tagokat küldte ki. A gabonagyűjtés mikénti végrehajtása tárgyában a közgyűlés a kormányhoz felirattal fordul, mely szerint addig, míg az ellátatlanok szükséglete biztosítva nincsen, gabona el ne vitessék, másrészt az ellátatlanok fejadagja ne lisztben, hanem gabonában hagyassék vissza. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy az egyesület mint alapító tag, belép a „Falur” orsz. szövetségbe.

Nemzetközi gazdaszövetség.

Az egyes államok gazdatársadalmi szervezeteiben régóta meg van a törekvés arra, hogy egymás között nemzetközi kapcsolatot létesítsenek közös érdekeiknek egyesült erővel való apolására és egymásnak az agráreszméért vívott küzdelemben való kölcsönös támogatására. Kivált mikor a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetben már sikerült a mezőgazdasági kultúra, statisztika és hírszolgálat valóban nemzetközi alapokon nyugvó s jóformán az egész földkerekség mezőgazdaságát felelő hivatalos intézményét megalkotni s ez a nemzetközi szervezet fényes sikerrel működött: vált általánosabbá a gazdatársadalmi szervezeteknek a közös agrárpolitikai célokat szolgáló nem hivatalos jellegű világszövetségbe való tömörítésére irányuló kívánság. A nemzetközi gazdakongresszusokat szervező párisi állandó nemzetközi mezőgazdasági bizottságnál és az egyes világvárosokban felváltva nagy sikerrel rendezett kilenc-tíz nemzetközi gazdakongresszusnál, valamint a nemzetközi szövetségi kongresszusoknál nem jutott ugyan tovább a

főként magyar részről nagy igyekezettel hirdett szervezkedés eszméje, mert közbejött a minden nemzetközi érintkezés fonatát erőszakosan szétszakító világháború, amely még a lövészárkoknál is mélyebb lelki, érzelmi szakadékokat hasított a nemzetek között.

A háborúnak, Isten segítségével, talán már csak vége szakad s ebben a reménységben ismét magyar részről indult ki az a kezdeményezés, hogy a világ gazdái baráti jobbot nyújtsanak egymásnak s hogy a háború szétszaggatta köteleket éppen azok a gazdatársadalmi szervezetek kezdjék meg elsőül összefonni, amelyeknek nemzetközi összetartása nem a nemzeti érzés megtagadásán, hanem az egyformán erős nemzeti érzésen, az egyformán erős vallásos hiten, az egyformán erős családi érzésen és a tulajdon földjükhöz való hagyományos ragaszkodáson, szóval a világ minden gazdját egyaránt átható, a szó legnemesebb értelmében vett konzervatív gondolatn nyugszik.

A világháborút Európaszerte követő események sokkal sürgősebbé és szükségesebbé tették e régi törekvés gyakorlati megvalósítását, mint valaha. Két világot mozgó eszme, a gazdasági és társadalmi politikában érvényesülésre törekvő két ellentétes irányzat küzd egymással: az individualizmus és a kommunizmus. Amaz az egyéni szabad érvényesülés, a magántulajdon elvén saikallik, emez a magántulajdon megszüntetésében és az egyéniség elnyomásában látja világot megváltó eszményét. A szocializmusnak a kommunizmus, mint végcél felé törekvő, különböző irányzatai Keleten a bolsevizmusban találták meg azt a módszert, amely eddig csak elméletek gyanánt hirdett eszméiket példátlan kiméletlenséggel, az elnyomás és véres erőszak minden szabadságot és minden kulturát elsöprő vadságával igyekezik a gyakorlatba átvinni s közben tomboló vihar módjára mindent lerombol, amit az emberiség évezredek óta magának felépített. Oroszország és Magyarország a maguk keserves kárában tapasztalták, hogy a szocialis termelésből nem jőlet, hanem pusztulás fakad s hogy kivált a földön való egyéni gazdálkodás megszüntetése a gazdaságos termelés, az eredményes gazdálkodás megszüntetéséhez vezet.

A bolsevizmus a vörös nemzetköziségre támaszkodva a mai állami, társadalmi és gazdasági rend felforgatására törekszik. Ezzel a végzetesen veszedelmes, ezzel a nemzeti érzésünkre, hitünkre, családi tűzhelyünkre, apánk földjére és verejtékes munkánk gyümölcsére acsarkodó, támadó világszövetséggel szemben egy táborban van a helyük világszerte mindazoknak, akik az individualizmus eszméjéhez ragaszkodnak s a kommunizmus fojtogató zsarnokságától meg akarják óvni magukat, családjukat és hazájukat. A vörös erőszakkal, a vörös tévtanok maszlagával, a nemzetközi vörös harc szervezetei legeredményesebben mindenütt a földműves nép ellenállása vette fel a harcot, amely már megbuktatta a bolsevista örületet Bajorországban és nálunk s az orosz rémuralommal is most virjva élet-halál harcát. A gazdák ellenállása tette lehetetlenné a kommunizmus felülkerekedését Svájcban és Bolgárországban is, a földműves nép védelmezi a vörös áradat ellen a halottaiból feltámadt Lengyelországot. Az individualizmus és a magántulajdon, a haza és a kereszténység eszméjéhez ragaszkodó földműves népnek a vörös áradattal szemben védekező törekvése teremtette meg mintegy önmagától az ugynevezett zöld, az agrár nem-

zetköziséget, amely a hatalmas szervezetben egyesülő bajor, bolgár, dán, holland, lengyel, magyar, német, osztrák, svájci, szlovén, ukrán, svéd, francia, olasz, spanyol, amerikai gazdák tömörítésével és öntudatra ébresztésével akar elsősorban a mezőgazdaságot fenyegető vörös áradat ellen hatalmas, áttörhetetlen gátat emelni.

A nemzetközi gazdaszövetség megszervezésére irányuló mozgalom már annyira előrehaladt, hogy rövidesen közös értekezletre gyűlhetnek össze a csatlakozni kívánó államok gazdatársadalmi testületeinek képviselői a közös program és az együttes védekezés haditervének megállapítása céljából. Ebben az ügyben járt a napokban Budapesten *Sturm* József, a német-osztrák gazdaszövetség igazgatója, aki a bajor földművespárt vezérével, *Heim* dr.-ral együtt a legteljesebben karolta fel a gazdák nemzetközi szervezkedésének gondolatát és a mi gazdavezéreinknél, *Rubinek* Gyulánál és *Szabó* István-nál, ugyszintén az OMGE-nél, a Magyar Gazdaszövetség-nél, a „Hangya”-nál és az O. K. H.-nál teljes megértésre és támogató rokonszenvre talált. A magyar gazdák, kicsinyek és nagyok egyaránt, nagy készséggel csatlakoznak a készülő nemzetközi gazdaszövetséghez, amelynek megalkulását előreláthatólag már az idén ősszel Bécsben vagy Münchenben megtartandó értekezlet fogja kimondani s őszinte örömmel fogjuk látni, ha ez a magyar kezdeményezésből kiindult, hatalmassá fejlődött s az egész földkerekség agráriusainak a közös célokban kidomborodó egységét tanúsító gazdaszervezkedés, mint hisszük, értékes tényezőjévé válik a békés termelő munkának s a gazdasági kultúra haladásának.

M. E. dr.

Bucsuvaacsora Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter tiszteletére.

A szövetségi központok augusztus 19-ikén nagyszabású bucsuvaacsorát rendeztek *Rubinek* Gyula kereskedelemügyi miniszter tiszteletére abból az alkalomból, hogy a politikai viszonyok alakulása folytán eltávozott a földművelésügyi miniszterium éléről. Az eredetileg szűk keretekben tervezett, a régi munkatársak rokonszenvének kifejezését adni óhajtó bucsuvaacsora a széleskörű érdeklődés és nagyarányú részvétel folytán 200 teritékes banketté változott, amelyen a szövetségi és gazdatársadalmi élet megjelent vezetői és munkatársai meleg ünnepélyben részesítették a távozó földművelésügyi minisztert.

A bucsuvaacsorán megjelentek többek között: *Somssich* László gróf, az OMGE elnöke, *Székács* Elemér, az OMGE alelnöke, *Balogh* Elemér, a Hangya, *Jeszzenszky* Pál, a Mezőgazdák Szövetsége, *Horánszky* Dezső, az OKH és *Láng* József, a Gazdák Biztosító Szövetségeinek vezérigazgatója, *Ipolyi-Keller* Gyula, az Aruforgalmi r.-t. elnöke, *Szilassy* Zoltán, az OMGE, *Meskó* Pál, a Hangya igazgatója, *Daranyi* Gyula úr. tanácsos, az OMGE ügyésze, *Króly* Hugó egyetemi tanár, *Fajor* Ignác az Allatbiztosító Szövetséget vezérigazgatója, *Dömötör* László, a Hangya igazgatója, *Kaán* Károly h. államtitkár, *Köls* Mihály, *Magyar* Győző, *Lavotta* József és *Németh* József min. tanácsosok, *Lickl* Károly orsz. gazdasági főfelügyelő, e. *Dorner* Béla jóságigazgató, *Leidenfrost* Aurél gazd. főfelügyelő, *Serbán* Ivan dr., a M. Mezőgazdák Szövetsége igazgatója, *Marschall* Ferenc dr. a „Falur” Orsz. Szövetség igazgatója, *Mutschenbacher* Emil dr. *Fabricsius* Endre és *Konkoly* Thege Sándor dr. OMGE titkárok, *Röthmeyer* Imre és *Kege* Károly dr. OMGE s. titkárok, *Reichenbach* Béla egyetemi tanár, *Winkler* János, a Baromfitenyésztők Egyesületének titkára és még számos

Ékek, ekerészek, vetőgépek, konkolyozók, rosták, daralómalmok, takaréktűzhelyek, mindenféle mezőgazdasági vasáru azonnali szállításra kapható:
FARAGÓ ANDOR, Budapest, V., Vécsey-utca 2.

san a gazdasági és szövetkezeti élet munkásai sorából. A politikai világ köréből jelen voltak *Sréter* István, sokorópátkai *Szabó* István és *Tomsányi* Vilmos Pál miniszterek, *Emich* Gusztáv berlini követ, *Mayer* János és *Patacsi* Dénes államtitkárok, *Lukovich* Aladár dr. a nemzetgyűlés háznapja és több nemzetgyűlési képviselő.

A vacsorán az első pohárköszöntőt *Rubinek* Gyula miniszter mondotta *Horthy* Miklós kormányzóra, akinek személye hivatva van Magyarországon a tekintélyek uralmát helyreállítani.

Utána *Somssich* László gróf, az OMGE. elnöke emelkedett szólásra és zajos tetszésnyilvánítások között a következőket mondotta:

Most egy éve annak, hogy a magyar gazdasági élet spontán és szinte egyhangú megnyilatkozása *Rubinek* Gyulát pajzsára emelte. Ezen erőteljes megnyilvánulás következtében foglalhatta el a miniszteri széket. Soha talán férfiú olyan előkészületekkel, tapasztalatokkal és szakavatottsággal nem foglalta el helyét, mint éppen ő. De birt ő ezenfelül még egy nagyobb erővel és ez volt a magyar gazdasági élet feltétlen bizalma és támogatása, hosszú évi együttműködés és a gazdasági élet vezetőivel való közvetlen érintkezés, akiket ő egyénileg jól ismert.

Most, midőn az áldatlan belpolitikai viszonyok *Rubinek* Gyulát arra kényszerítik, hogy a földművelésügyi tárcától megváljék, mindenekelőtt legmelegebb köszönetünket fejezzük ki személye iránt és törhetetlen ragaszkodásunknak adunk kifejezést. Ha visszatekintünk egy évi működésére, megállapítható, hogy soha egyetlen kérdésben, amely a mezőgazdaságot érintette, nem szegte meg szavát.

A földművelésügyi tárcát cserélte, de ha a személyben változás állott is be, *Rubinek* Gyula szelleme ott van a földművelésügyi minisztériumban. (Éljénzés és taps.) Így most is, mint a kormány tagja, feltétlenül érvényesíteni fogja szaktudását, széles látókörét és védeni fogja a földművelésügyi tárcát, mindig szemelődve tartva, hogy ez az ország érdeke is. A magyar gazdasági élet az, amelyre építeni kell, mert ha erre nem tudunk építeni, akkor elvesz az ország. Ha *Rubinek* bucsuzik is, de feltétlenül bizunk benne, hogy amidőn a közérdek parancsolóan követelni fogja, az ő személye ismét azon a polcon lesz, amelyről most távozik. Másképp nem is bucsuzhatunk tőle, mintha azt mondjuk: a viszontlátásra!

Ezután *Balogh* Elemér, a „Hangya” vezérigazgatója a szövetkezeti intézmények nevében hálás köszönettel emlékezett meg arról a támogatásról, amelyben *Rubinek* Gyula a szövetkezeteket részesítette.

Ő nem azt nézte — úgy mond —, hogy mit fognak irni az újságok, mit fog hozzá szólni ez, vagy amaz és éppen ezért sok ellenséget szerzett magának, de azt hiszem, megnyugvást találhatunk abban a gondolatban, hogy csak rendkívüli embereknek vannak ellenségei. Most, amikor bucsuzom tőle, mint földművelésügyi minisztertől, abban a kiváltságos helyzetben vagyok, hogy köpönyeget fordíthatok és mint merkantilista üdvözölhetem őt a kereskedelemügyi minisztérium élén. És kérem őt, hogy ugyanazzal az eréllyel és bátorsággal védje a szövetkezetek merkantilista érdekeit, amint védte azok agrárius érdekeit. (Éljénzés és taps.)

Rubinek Gyula kereskedelmi miniszter felelt ekkor az üdvözlő beszédekre. Ma, amidőn a legnagyobb tülekedés folyik a politikai arénán állásokért — mondotta —, az elismerés zászlóját kell meghajtanom tisztelt barátom, *Balogh* Elemér előtt, aki a legnagyobb önzetlenséget

tanúsította akkor, amikor reám emelte poharát. Nyílt titkot árulok el, ha azt mondom, hogy a kereskedelmi tárcának ő volt a jelöltje és én csak uzurpálom ezt a helyet. Ugy látszik, azért illett engem ideiglenes jelzővel, mert annyira önzetlen még ő sem tudott lenni, hogy sokáig megtűrjön ezen a helyen. (Derűltség.)

Tisztelt Uraim! Ha én valamire vállalkozom, szeretek egész munkát végezni és amidőn a kereskedelmi tárcát vállaltam, akkor nekem megvolt a programom, amelyet én ott megvalósítani fogok és bár nagyon megtisztelő és buzdító a jövőre nézve az az elismerés, amellyel itt volt szeretett főnököm, a gazdasági élet jelenlegi főnöke és vezetője, *Somssich* László gróf, rólam megemlékezett, kénytelen vagyok azt mondani, hogy én, amidőn a földművelésügyi tárcától megváltam, — amelynek okait röviden meg fogom említeni — nyugodtan távoztam onnan. Életemnek három célja volt: a mezőgazdasági érdekképviselet megvalósítása, a földbirtokreform megoldása és a közgazdasági egyetemen a mezőgazdasági főiskola létesítése. Ezt a három célt nekem nem is egy egész évi működés keretén belül, súlyos, nehéz viszonyok a legnagyobb szűzház között sikerült megvalósítani, én tehát működésemet, mint földművelésügyi miniszter bevezettem. Megteremtettem azt a hangszert, amelyen csak muzsikálni kell tudni és az utódomon fog mulni, hogy miképpen tudja ezt a hangszert kezelni. Remélem, lesz annyi politikai belátás a jövőben a nemzetgyűlésen és a jövő államférfiakban, hogy csak olyan egyént fognak a földművelésügyi tárcára odaállítani, aki ezen a szorszámon úgy tud muzsikálni, hogy abból a mezőgazdaságnak és a köznek kára nem lesz.

Sokan felvetették azt a kérdést, hogy tulajdonképpen miért kellett nekem a földművelésügyi tárcát elhagyni? Mi rendkívüli viszonyok között élünk és minden eszközzel arra kell törekednünk, hogy a társadalmi békét megteremtjük és biztosítsuk. A falun ennek egyetlen eszköze van ezidőszert és ez a földbirtokreformnak a megvalósítása. A földbirtokreformot kockáztattam volna akkor, ennek a megvalósítását tettem volna kérdésessé, ha én a földművelésügyi miniszteri tárcához ragaszkodtam volna. A mai viszonyok között igenis ez a helyes megoldás. Olyan egyéneknek kell ezt a földbirtokreformot tető alá hozni a nemzetgyűlésen, akit nem vádolhatnak meg a legtávolabbi érdektől sem azzal, hogy bizonyos egyéni érdekeket akar képviselni. Mert közmegegyezést kell kelteni és éppen azért, mert én mindent alárendelek annak, hogy a falun feltétlenül biztosítsuk a társadalmi rendet, a szociális békét, le kellett vonni a következményeit és helyt engedni annak, akiben megvannak a tulajdonságok arra, hogy a javaslat tető alá hozása közmegegyezést fog kelteni.

A kereskedelmi tárcának a vállalása különös gondolatokat keltett egyesekben. Meglepetészerűen hatott, holott tisztelt uraim, ha szabad volt a multban a tárcák élére mindig csak jogászt állítani és azon senki meg nem ütközött, én nem tudom, hogy micsoda megütközni való van azon, ha közgazdát állítanak oda, aki a közgazdasági élet minden egyes ágában jártassággal bír. A közgazdasági tárcák olyan rokonok vannak, hogyha valaki az egyik helyen meg akar felelni, annak a közgazdaság többi ágával is tisztában kell lennie. És hogyha a multban ellentétek merültek fel, csak annak

tulajdonítható, hogy azok, akik ezt az ügykört kezelték, nem bírtak azzal az áttekintéssel, hogy más ügykörbe is bepillantást nyerjenek. Magyarországon egyébként nagyon egyszerű a kérdés, mert hiszen csak egy gondolatnak kell áthatni mindenkit, aki állami feladatoknak megvalósítására vállalkozik és ez a gondolat az, hogy Magyarország jólétének sorsa teljesen össze van forrva a falu létének a boldogulásával. A föld az, amelyre mi a mi politikánkat a multban felépítettük, a föld az, amelyre követeltük, hogy minden gazdasági politika felépüljön. És most, hogy mint kereskedelmi miniszter alkalmam van ezt kezembe tartani, ennek a politikának a követelményeit levonom és igyekszem olyan politikát beleplántálni azokba, akik ennek a tárcának az ügykörében élnek, hogy a föld érdekei érvényesüljenek a kereskedelem és ipar terén is.

Én maradok, mint kereskedelmi miniszter is az, ami voltam a multban és teljes hittel valom azt, hogy ha nem változtam is meg, a legjobban fogom betölteni a kereskedelmi miniszteri széket, éppen azért, mert nem változtam meg. Az emberek meggyőződésének nem szabad megváltozni. Amit hirdettem mint agrárius és közgazda, ugyanazokkal a nézetekkel foglaltam el új helyemet.

Hitem az, hogy a szövetkezetek fogják megteremtteni a magyar kereskedelmet Magyarországon. Én mindvégig azt az eszmét fogom vallani, hogy Magyarország minden gazdasági ágának össze kell tartani, hogy Magyarország gazdasági életének alapját a földművelés képezi és tudom, hogy a földművelő nép mindent megad ahhoz, hogy Magyarország kereskedelme és ipara, mezőgazdaságának boldogulása elérje azt a magas pontot, amely egy államot a kulturálmok közé emel.

Hálával emlékezem meg *Somssich* gróffal szemben arról, amit ő, mint a gazdasági élet vezetője tett. Amint a multban igyekeztem bizalmát megnyerni, úgy a jövőben is a legnagyobb megtiszteltetés lesz számomra, ha működése az ő elismerését kivívhatja.

Rubinek válaszában ehangzása után a köszönet percekig ünnepelte őt. Majd a pohárköszöntők hosszú sorozata következett. Sokorópátkai *Szabó* István beszédében azt emelte ki, hogy személyes tapasztalata szerint *Rubinek* egész működése alatt a gazdák minden rétegét egyformán szerette és a kisgazdák nevében köszönti őt. Utána *Meskö* Pál mondott humoros és fordulatos pohárköszöntőt, amelyben kiemelte *Rubinek* nagy érdemeit a szövetkezetek felvirágoztatása terén. *Kaán* Károly államtitkár a mezőgazdasági közigazgatás helyreállítása érdekében igen nehéz viszonyok között kifejtett eredményes munkásságáról, *Patacsi* Dénes pedig a falusi kultúra emelésére irányuló tevékenységéről emlékezett meg. *Sréter* István honvédelmi miniszter szintén agráriusnak vallotta magát, mert mindenkinek agráriusnak kell lenni, aki a harctéren a falusi katonák kiválóságát megismerte. Az utolsó szónok *Mayer* János államtitkár volt és meleg hangon szólott volt miniszteréről, akinek hámulatos munkaképességéről és nagy szaktudásáról a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott.

A mézelő méh élete és tenyésztése.

Krancher Oszkár műveiből ford.: Hutter Rezső. Ara bérmentes küldéssel 31 K. "Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Az új földművelésügyi hivatal

Augusztus hó 2-án nagyváradi *Szabó* István ter, aki előtt ekkor a hivatalbálatása a kar nevében *Tahy* üdvözlő szavakat mondott.

— Nem egy köztöbök közt —, a gazdasági ujjáépítés méltóságát magának tartotta. Ott a futását, ahol jól működő tenni a földet végig söpört. Bizunk abban, hogy úgy fogja az új vezetés az apáinktól örökölt utódainknak átadható feladatokról biztosítani.

Nagyváradi *Szabó* István ter hosszú beszédet mondott.

— Amikor a nemzetgyűlés a kormány kaptam — mondta —, hogy ide álljak ide, hogy az ország magam végezzem, a régi gazdák, akik a régi gazdasági életet emeltek az új rohamoknál, amelyek révén visszaszálltak elraboltak, de bizom benne, hogy a gazdasági életünkkel meg tudjuk birkózni. Politikai feladatok, abban a munkájában a földművelésügyi gondolat, mint a tisztikart politikai irányban semmi irányban csupán azt várom, tartozzék egyik párt a hivatalért, a hazáért.

— Az illetékes érlelődött az a feladat a nemzetköziség megmenteni, ha a köztöbök a hazai földművelésügyi küzd egymással: a mindent, nem ismét másikat feltétlenül a és ez alapon kell. Amikor az a két vezetésben ütközik és nemzeteknek, amelyek állanak, az a feladat több tagjának tevékenységét elvének érvényesíteni lehetséges, ha az tulajdonuk, mert a zebb a magántulajdon. Az egész világon a tekbe ment és Magyarország sem zárkózhat általánosságban a régi rendszert javítani kell. Magyarságát más alapokra oldani ezt a kérdést.

MONORI MAGKERESKEDÉS, BUDAPEST,

Szövegnyelv: GRANÁRIUM BUDAPEST.

IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 3. SZ.

8981

TELEFON: 66-54.

AJÁNL

őszi bükkönyt, őszi borsót, Viktória borsót, fehér mustárt, biborherét és mindennemű egyéb saját tenyésztésű fajtiszta, magas csiraképességű, szavatolt minőségű gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

GAZDA

Alapított 1900-ban

Biztosításokat elfogad, módosítások szerint, ajánlatok benyújtás, Nyomtatványokkal

Alapítók: — — —
Tartalékok: — — —
A szövetkezeti közélet

Az új földművelésügyi miniszter hivatalbalépése.

Augusztus hó 25-ikén foglalta el hivatalát nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, aki előtt ekkor a földművelésügyi minisztérium tisztikara teljes számban megjelent, hogy őt hivatalbalépése alkalmából üdvözzölje. A tisztikar nevében Tahy Jakab dr. államtitkár intézett üdvözlő szavakat a miniszterhez.

— Nem egy kormányzati ágazat — mondta többek közt —, hanem egy rombadőlt ország gazdasági újjáépítésének gondjait vállalta Nagyméltóságod magára, amikor a földművelésügyi tárcát átvette. Ott kezdte Nagyméltóságod pályafutását, ahol jól megtanulta, mit tesz újból termővé tenni a földet, amelyet szennyes hullámaival végig söpört a medréből kiszorult áradat. Bizunk abban, hogy munkában edzett kezével úgy fogja az új védőgát alapjait lerakni, hogy az apáinktól örökölt földet esoribatlanul fogjuk utódainknak átadhatni. Végül a tisztikar támogatásáról biztosította a minisztert.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter hosszu beszédben válaszolt az üdvözlésre.

— Amikor a nemzetgyűlés többségének bizalmából és a kormányzó akaratából erre felszólítást kaptam — mondta —, kötelességemnek tartottam, hogy ide álljak. Nem azzal a tudattal jöttem ide, hogy az ország gazdasági újjáépítését magam végezzem, hanem hogy összefogva azokkal, akik a régi gátat tartották, új erőt hozva, közös erővel emelhessek olyan gátakat, amelyek az új rohamoknak nemcsak ellenállnak, de amelyek révén visszaszerezhetjük azt, amit erőszak elraboltak tőlünk. A feladat igen súlyos, de bizom benne, hogy a tisztikar kipróbált támogatásával munkánkat eredménnyel fogjuk végezhetni. Politikai felfogásban lehetnek közöttünk különbségek, abban azonban, hogy az újjáépítés munkáját a földből kiindulva kell végeznünk, úgy gondolom, mindnyájan egyetértünk. Én a tisztikart politikai meggyőződése tekintetében semmi irányban befolyásolni nem kívánom, csupán azt várom el, hogy itt a hivatalban ne tartozzék egyik párthoz sem, hanem kizárólag a hivatalért, a hazáért dolgozzék.

— Az illetékes tényezőknél már régen megérsődött az a felfogás, hogy Magyarországot a nemzetköziség veszedelmétől csak úgy lehet megmenteni, ha a nép minél szélesebb rétegeit kötjük a hazai földhöz. Két óriási világáramlat küzd egymással: az egyik közössé akar tenni mindent, nem ismeri el a magántulajdont, a másik föltétlenül a magántulajdon alapján áll és ez alapon keresi a népek boldogulását. Amikor ez a két világáramlat a legelkeseredettebben ütközik össze egymással, azoknak a nemzeteknek, amelyek a magántulajdon alapján állnak, az a feladatuk, hogy a nemzet minél több tagjának tegyék lehetővé a magántulajdon elvének érvényesítését. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az illetőknek is van magántulajdonuk, mert akinek nincs, azt sokkal nehezebb a magántulajdon védelmére odaállítani. Az egész világon a föld tagozódása olyan kerekbe ment és megy át, amelyek elől Magyarország sem zárkozhatik el. Magyarország eddig általánosságban a nagybirtokok hazája volt. Ezt a régi rendszert nem megszüntetni, hanem megjavítani kell. Magyarországon a föld megosztását más alapokra kell helyezni. Úgy kell megoldani ezt a kérdést, hogy akármilyen kis mé-

tékben is, de földhöz juttassuk azokat a százazokat, akik a háboru borzalmaiban védtek a hazai rögöt. Ez tette elkerülhetetlenné azt, hogy ezzel a kérdéssel most már a nemzetgyűlés is foglalkozzék.

Ezután a miniszter azt fejtegette, hogy az illetékes tényezők a földreform megvalósítása alkalmából azért tartották szükségesnek a földművelésügyi tárcá elére állítani őt, mert a népből kiindulva, politikai pályafutását is ezzel a jelszóval kezdte és a nép az ő javaslatát bizalommal fogadja. A tárcacserét tisztán ez a körülmény tette szükségessé és elődjével a legteljesebb egyetértésben közösen alkották meg a törvényjavaslatot, mert meggyőződtek arról, hogy közöttük ebben a tekintetben különbség nincs. Arra kérte végül a tisztikart, hogy nehéz munkájában szakértelmével támogassa őt, nem úgy, mint főnököt, mint minisztert, hanem úgy, amint magyar embernek magyar embert támogatni kötelessége. Benne a tisztikar őszinte, becsületos dolgozó embert fog találni, ilyen őszinte becsületos munkát vár a tisztikartól is, amelynek érdekeit mindig a legmelegebben szívén fogja hordani.

VEGYESEK.

Elmaradt tanulmányi kirándulás. Az egyesületünk földművelési és növénytermelési szakosztálya által augusztus hó 30—31-re Mikosdpusztára tervezett tanulmányi kirándulás közbejött rendkívüli okok folytán elmaradt, a kirándulásra szép számban jelentkezetteknek is bizonyára őszinte sajnálatára. Mikosdpuszta fölött ugyanis a mult heten felhőszakadás vonult keresztül, amely egyrészt a burgonyatáblákat annyira leverte, hogy az bemutatásra alkalmatlanná vált, másrészt a felhőszakadás az öntözési berendezést is teljesen tönkretette. Nemcsak a esőhálózat semmisült meg, hanem ráadásul az öntözőberendezés központját még villám is sújtotta. A gazdaság kára a másfél milliót meghaladja. Ily körülmények között a kirándulásról most le kellett mondani, remélhetőleg a jövő esztendőben sikerül majd megtartani.

Lapunk felelős szerkesztője. Buday Barna h. igazgató visszaérkezett Hévízfürdőről, ahol gyógykezelése végett nyári szabadságát töltötte és újból ellátja a felelős szerkesztői teendőket. Lapunk társzerkesztője, *Konkoly Thege Sándor* dr. pedig e hó végével kezdi meg egy havi szabadságát.

Halálozások. *Vadász* Endre Sándor, a Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatója, augusztus 21-én hosszas szenvedés után 55 éves korában elhunyt. A szövetkezet benne egyik igen hasznos és érdemekben gazdag főtisztviselőjét veszítette el, aki az intézetnek megalapítása óta lelkes munkása és a szövetkezeti eszme fíradhatatlan híve volt.

Signond Elek né, szül. Hajnik Erzsébet, aug. 23-án 40 éves korában rövid szenvedés után elhunyt, a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. *Signond* Elek dr., műegyetemi tanár, lapunk kiváló rovatvezetője a feleségét gyászolja az elhunytban. Mélyszégyes fájdalommal őszinte részvételt osztunk.

Magántanári képesítés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Groffits* Gábor gazd. akad. tanárnak a kir. József-műegyetemen az „Ujabb építési módok alkalmazása gazdasági építkezéseknél” című tárgykörből műegyetemi magántanárként történő képesítését jóváhagyólag

tudomásul vette és őt ebben a minőségében megerősítette. Őszinte örömmel üdvözzöljük jeles rovatvezetőnket magántanári képesítésének elnyerése alkalmából, abban a biztos meggyőződésben, hogy ez csupán egyik lépcsője szép karrierjének, amire őt alapos tudása, kiváló felkészültsége, ritka gyakorlati érzéke és nagy szorgalma egyaránt érdemessé teszik.

A Központi Gazdasági Biróság ülnökei. A földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve a földbirtokok ugynevezett szocializálása folytán előállott tényleges helyzet rendezéséről szóló kormányrendelet értelmében Budapest székhellyel szervezett Központi Gazdasági Biróságha *Hoyos-Wenckheim* Fülöp grófot, Magyar Földbirtokintézet igazgatóját, *Fabricius* Endre OMGE titkárát és *Gerentés* Jenő földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost ülnököknek kinevezte.

Felmentés. A földművelésügyi miniszter *Biró* Zoltán miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsost, előterjesztett kérelmére az erdő- és faügyek országos kormánybiztosa helyetteseként nyert megbízatása alól ügybuzgó és hasznos szolgálatainak elismerése mellett felmentette.

Malomegyesület a „Falu” szövetségért. A „Falu” országos szövetséghez a Magyar Fővárosi Malomegyesület nagyobb adományt juttatott, ezzel is kifejezést adván a szövetség működése iránt érzett rokonszenvének és annak a szabadkának, hogy a szövetséget nemes és hazafias céljai elérésében anyagilag is számottevő támogatásban részesítse. A malomegyesület átiratában kifejezést ad annak, hogy a tagok nagy megértéssel fogadták a bőles kezdeményezést, mely a falvak kulturájának fejlesztését, a falusi otthonok kellemesebbé tételét s a falunak a várossal közelebbi kapcsolatban hozatalát és a netaláni érdekellentétek kiküszöbölését van hivatva előmozdítani. „E nemes cél elérését és mielőbbi megvalósítását a magunk részéről is annál fontosabbnak tartjuk, mert ezáltal véljük elérhetőnek azt, hogy a magyarság gerincét, a falu lakosságát erősítsük, műveltségét emeljük és közelebb hozzuk a nagy kulturnemzetekhez. A magyar nemzet jövő kulturális fejlődésének érdeke a mozgalom támogatása.” Reméljük, hogy a Malomegyesület e lelkes és hazafias érzéstől áthatott gondolatokkal kísért adománya példaképpen fog szolgálni, azok számára, akik még nem rétták le a nemes eszme megvalósításához nagyon szükséges áldozatuk felajánlásával, hazafias kötelezettségüket.

Gondoskodás községi legelőkről. Szabolcs vármegye közigazgatási bizottságának augusztus havi gyűlésén *Kanossy* Tibor gazd. felügyelő, közgazdasági előadó jelentette, hogy a szükséges községi legelők biztosítása szépen halad. Jelentése szerint a megye uradalmi és földbirtokosai elismerésre méltó készséggel segítenek a községek legelőkérdésének megoldásában s ennek tulajdonítható az, hogy a megye községeinek közlegelő ügye a legtöbb helyen megoldást nyert. Így Encsencs községnek *Zselénzski* gróf biztosított legelőt. Sesztina földbirtokos *Lövöpetri* községnek 130 hold legelőt engedett át haszonbérbe, vagy ha a község gazdái óhajtnák örökáron. Az erpataki gazdáknak a *Dessereffy* grófok adtak haszonbérbe 500 holdat. *Laski* községnek *Járny* Béla földbirtokos adott 150 holdat felesművelésre. Ibrány községnek a hercegi uradalom engedett át 91 holdat legelőtési célokra.

Védekezés a baromfijárványok ellen. *Wiener* Béla (Borsosberény) a baromfijárványok elleni védekezésével kapcsolatos tapasztalatait a következőkben foglalja össze: Községünkben eleinte kisebb mértékben fellépett a baromfijárvány, ezidőszent már lényeges kárt okozt az nagybirtokosok, mint a kiscsárdák baromfiállományában. A gazdaságokban egy szérumotást adnak, amely tudvalevő csak 2—3 hétig teszi immu-

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapest, IX., Calvin-tér 10. (saját székházában). Alapított 1900-ban.

Biztosításokat elfogad tűz, jég, baleset, szavatosság- és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módok szerinti, előnyös feltételek mellett. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyilatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság. A szövetkezet biztosítékai 1917. XII. 31-én:

Alapítók	2 551,120.- K.
Tartalékok	9 849,672.71 - K.
A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenképp az évi díjbevétel és kamatjételek szolgálat, ez kitölti 1917. évben tehát legalább	11 826,880.92 - K.
	23 727,073.63 K.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete alapítása és fióktételezése a

GONDVISELÉS

Országos Központi Segélyező Társulat

(Budapest, IX., Calvin-tér 10.),

mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít, minden orvosi vizsgálat nélkül. 9059

missá a baromfiakat és ezzel megszünt minden további védekezést, de az immunitás megszüntése után, a baromfiak tovább hullanak, mivel az ólak, edények és az egész baromfiudvar megvannak fertőzve. Én tavasszal az egész baromfiudvart gyökeresen kitisztítottam és frissen oltott mézszel fertőtlenítettem és a mézszel fertőtlenítést kéthetenként ismétlem. Az ivóvizet 1%-os rézgalicoldat szolgálja. Ilyen eljárás mellett minden védőoltás nélkül ezideig egyetlenegy baromfi sem hullott el, bár érintkeznek a szomszédok baromfiival. Ujabbban azonban baromfiimat nappal is zárt helyen tartom, hol úgy fürdést, mint az ivást szolgáló kátyuk vannak vízzel telítve. Véleményem szerint ezekben a kátyukban az 1%-os rézgalicoldat erős. (Az ivóvízbe és a fürdővízbe 1% rézgalic sok, elég volna az 1:1000 arány. Különben célszerűen lehetne vasgálicoldat helyettesíteni 1/2-1:100 arányban. Szerk.)

Németország élelmezése. A birodalmi élelmezésügyi miniszter a minap tanácskozást tartott az összes német államok élelmezésügyi miniszterével, melyen megegyeztek abban, hogy a gabonafélék továbbra is zár alá vétetnek és a tejre és tejtermékekre nézve is megmarad a kötött forgalom, a burgonyát, ha a termés megfelelő lesz, augusztus hó folyamán a zár alól feloldják és szabadforgalomban engedik értékesíteni. A husellátás terén is változás lesz, a husjegy megszűnik és ezt a vásárlók listája fogja pótolni. Valószínű, hogy az ősz folyamán az állatforgalmat is feloldják a korlátozások alól. A szabad értékesítés biztosítása és a husarak olosbá tétele végett a takarmánybehozatait meg fogják könnyíteni és ha lehetséges, a takarmányrakat olosbá teszik. Augusztus hó 1-től kezdve a margarin, műsír és az étkezési olaj szabad forgalom tárgya lett. Ugyancsak szabad forgalom úján értékesíthető az olajos magvak is.

Esőszerű öntözési bemutató. A gödöllői állami burgonyakísérleti telepen f. hó 21-én megtartott esőszerű öntözési berendezés bemutatásán megnyilvánult nagy érdeklődés arra indítja a vezetőséget, hogy a bemutatást szeptember hó 4-én délelőtti megismételje. Legelőszőrűbb közlekedés a Budapest keleti pályaudvarról délelőtti 8 órakor induló személyvonattal Gödöllő Mészárosi Gazdaság feltételes megállóig, mely a bemutatás helyszínének térszomszédságában fekszik. Megközelíthető még a Budapest-Cinkota-Gödöllői helyiérdekű villamos vasút végállomásáról. Indulás délelőtti 8 óra 30 perckor, érkezés Gödöllő végállomásra 9 óra 50 perckor. Kocsik korlátolt számban rendelkezésre fognak állni. Rendkívül kedvezőellen időjárás esetén 6-án tartanék meg a bemutatást.

Beiratkozás az Állatorvosi Főiskolára. Az 1920/21. tanévre a beiratások szeptember hó 27-én kezdődnek és október hó 2-ig tartanak, az előadások pedig október hó 4-én kezdődnek. Az eddigi terv szerint azoknak, akik ezúttal első ízben óhajtanak beiratkozni, a felvétel iránt a főiskola rektori hivatalához kérvényt kell benyújtaniok, melyhez csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Középiskolai érettségi bizonyítvány. 3. Hatósági erkölcsi bizonyítvány a folyamodó előéletéről. A bizonyítványt városban a rendőrkapitány, községben az előjáróság állítja ki. 4. Hatósági bizonyítvány a szülők foglalkozásáról és vagyoni viszonyairól, valamint arról, hogy mióta laknak mostani lakóhelyükön, azelőtt hol laktak és mivel foglalkoztak. 5. Esetleges igazolvány a teljesített katonai szolgálatról, e szolgálat tartamáról és minőségének megjelölésével, ha rétezen tiszvonásban vagy más beosztásban. Ajánlatos továbbá erkölcsi bizonyítvány azon középiskola igazgatójától, ahol a folyamodó az érettségi vizsgát letette. Azoknak, akik már hallgatói voltak a főiskolának, a felvétel iránt szintén írásban kell, még pedig szeptember 25-ig jelentkezniök, megjelölve a beiratkozás idejét és a hallgatott félévek számát. A beiratkozásra az erre kitűzött időben személyesen kell jelentkezni. Az előadások és a vizsgálatok október 4-én kezdődnek. A vizsgálatokra a beiratkozás alkalmával lehet jelentkezni. Ugyancsak lehet benyújtani a kérvényeket tandíjmentességért és állami ösztöndíjért.

Amerikai tehén Németország részére. Északamerikában a legbefolyásosabb német származású farmerek The American Dairy-Cattle Company címen társaságot alakítottak abból a célból, hogy Németország részére tehéneket gyűjtsenek s azokat odaszállítva, a német gazdáknak rendelkezésére bocsássák. A társaság felhívásokban arra kéri a német-amerikai gazdákat, hogy egy-egy vagy több tehénet ajándékozzanak erre a célra. Egyelőre

10,000 darab tehénet szándékoznak összegyűjteni, remélik azonban, hogy 100,000 darabra viszik föl a számot. Egy német állatorvos Amerikába utazik, hogy az akció szervezze és a szállítást irányítsa. Az állatokat, lehetőleg az amerikaiak költségén, külön erre a célra berendezett hajókon fogják Európába hozni. (-y).

Felvétel a bányászati és erdészeti főiskolára. A bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályára való felvétel az 1920-1921. tanévre a főiskola tanácsánál való előzetes jelentkezés mellett szeptember 10-ig kérelmezni fog. A főiskola tanácsa a felvételtől szeptember 25-ig határoz. A végleges felvétel október 6-7-én személyes jelentkezés és megfelelő igazolás mellett történik.

Oroszházi gazdák a rokkantakért. Az Oroszházi Kisbirtokos Szövetség mozgalmát indított aszíránt, hogy a rokkantakat, özvegyeket és keresékteleneket ingyen gabonával lássák el. Ezért a gazdákat erre a célra önkéntes adakozásra szólította fel. Az orosházi gazdák körében a felhívás visszhangra talált s remélhető, hogy szép eredményt fog biztosítani.

Ausztriai gyapjufelvételek. Az ausztriai gazdák a nyár folyamán 1-8 millió bál gyapjút akarnak értékesíteni, holott még a múlt évi nyírásból is nagy tételek várnak elszállításra. Ezért az angol közgazdasági körök azt ajánlják, hogy helyezze a kormány a gyapjuértékesítést ideiglenesen megfelelő ellenőrzés alá, mert ha az ausztriai gyapju az angol kormány tulajdonában lévő, Angliában felhalmozott gyapjuval egy időben kerül piacra, úgy az a gyapju ára végzetes befolyással lehetne.

Új gazdasági egyesület Brünben. A morvaországi gazdasági egyesület, amely 147 évi fennállás után 1917-ben beolvadt az osztrák gazdasági egyesületbe, a jelenlegi körülmények következtében kénytelen volt az osztrák gazdasági egyesületből kiválni és ismét önállóan megalakulni „Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft in Brunn” névvel. Az egyesület elnöke Pécske Arthur földbirtokos, alelnöke Wambold-Umstadt Fülöp nyárbirtokos és Mick Hans gazdálkodót választották meg.

Jó a paprikatermes. Mind Szeged, mind Kalocsa vidékén igen bő termésre számíthatnak, a paprikatermes azonban néhol minőségileg gyenge lesz. A Magyar Tőzsde-Kompass, amely szeptember hónap folyamán fog megjelenni s részletes ismertetést fog adni az összes fontos értékpapirokról. Ezenkívül az évkönyv közölni fogja a helyesbített áruüzleti és értéktüzleti szokványokat, a tőzsdebírósg legújabb joggyakorlatának anyagát, a tőzsde szabályait, az értéktüzletre vonatkozó összes tudnivalókat stb. A több mint 600 oldal terjedelmű évkönyv előfizetési ára 90 korona, míg bolli ára 120 korona lesz. Előfizetéseket eload a Magyar Tőzsde-Kompass kiadóhivatala, Budapest V., Vécsey-u. 5. sz.

A gyapjuarverések elhalasztása Németországban. A németországi gyapjuértékesítő szervezetek a június és július hónapokban tervezett gyapjuarverések megtartását elhalasztották. Ennek oka a gyapjuarverés utáni üzleti pangás és a vásárlási kedv hiánya. A gyapju ára február hó végén volt a legmagasabb, akkor piszkos merinógyapjuért 10-12 ezer márkát fizettek g-ként. Március hó folyamán a német valuta javulása következtében az árak erősen estek; április végén nemcsak Németországban, hanem az egész világon a közönség a vásárlástól tartózkodni kezdett és ez az üzleti pangás még mindig tart a gyapjuarverésen is. Ezért jobbnak vélték az árveréseket az őszre halasztani, amikor remélhetőleg a helyzet tisztázódik.

Katonatisztek kertészeti kiképzése. A honvédelmi miniszter beíratta az albertfalvai kertgazdasági tanfolyam hallgatóit a budapesti kertészeti tanintézetben most folyó gyümölcs- és zöldségfeldolgozó tanfolyamra. A jelentkezők között több katonatiszt van, úgy, hogy az augusztus második felében rendezendő tanfolyamon kizárólag katonatisztek fognak részt venni.

Földművelő szövetség a Felvidéken. Somorján aug. 1-én a Felvidék 53 községének kiküldöttjei megalakították a keresztény földművelők nemzeti szövetségét, amely egyesülésre szólítja fel a felvidéki gazdatársadalmat. A szövetség egyttal erőlyes hangu memorandumot intézett a Pozsonyban székelő föld miniszterhez, amelyben tiltakozik a gabonafélék rekvirálása ellen.

Pénzügyi hírek.

Dénes B. Részvénytársaság. Dénes B. cég alatti már közel négy évtized óta gépkereskedelemmel foglalkozó betéti társaság a Nemzetközi Kiveteli és Behozatali R.T. közbenjöttével 3.000.000 K. alaptőkével részvénytársasággá alakult át. Az alakuló közgyűlésen a társaság elnöke Russo Illést, alelnöke Krolopp Hugót választották meg. Az igazgatóság tagjai lettek továbbá Dénes Vilmos ügyvezető-igazgató, Paksy József dr., Pető Róbert és Reiss Jenő dr.

GAEA Mezőgazdasági, Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság. f. hó 12-én tartott közgyűlése a 6.000.000 korona alaptőkéjének 15.000.000 koronára való felemelését elhatározta, 18.000 darab új részvény kibocsátásá-

val. A kibocsátási árfolyam 700 korona. Az új részvények közül 9000 darab alapszabályszerűleg a régi részvényeseknek ajánlatot tett fel 4:3 arányban 580 koronás árfolyamon. A régi részvényesek elővételi joga f. évi augusztus 21-ig bezárólag az intézet pénztárána Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 19. gyakorolható. A kibocsátásra kerülő új részvényeket a társaság ügyfelei előzetesen csaknem teljesen lejegyezték. A GAEA R.T., mely műszaki és gazdaságkutató, rövid idő alatt számottevő és maradandó alkotásokat létesített; céludatos, erőteljes munkájával gazdasági életünk jelentős tényezőjévé küzdötte fel magát.

A 38 év óta fennálló Fischer J. cég Budapest, Nádor-u. 31/33. Zsák- és ponyvagyára. Ponyvakölcsönzője, a legjobban ajánlható.

Permetező- és alkatrészek nagy raktára, Schwarz József és Tsa cégnél összes műszaki cikkek elsősorban beszerzési forrása, Budapest, Vilmos-császár-utca 52.

NYILTTÉR.

3 rovatban foglalkoztunk nem vállal feloldozást s szorokszófog

Gazdasági célokra alkalmas csizmák és cipők
nagy választékban, valamint rendelésre
GERŐ ADOLF FIA cégnél, BUDAPEST,
IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 4. 6730

VASUTAT,

szabványos és keskeny nyomtávú, közhasználatra és magánüzemre
financiroz, tervez, épít, üzemben tart,
vasúti anyagokat, kocsikat, mozdonyokat és alkatrészeket szállít a 7830
Magyar Gazdasági és Kisvasúti
Részvénytársaság
Budapest, V., Mérleg-utca 3.

Zsák-, ponyva-, zsinég- és kötéláru

beszerzhető **LÁSZLÓ GYULA** cégnél Budapest, V., Nádor-utca 20. 9030 Telefon: 160-82.

ERDÉLYI MÁRK

gőzeke bérszántási vállalata
Budapest, V., Csáky-utca 15.
Telefon: 144-82. Sürgőnycim: Gőzeke.
Vállal: ŐSZI
BÉRSZÁNTÁST,
KULTIVÁTOROZÁST és
RIGOLIROZÁST.

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖK,
lékvárfőző- és mosóüstök,
vendéglői főzőedények
vörösrézből

nagy választékban raktárról azonnal kaphatók. Árcsökkentés vásárolunk.
SZONTÁGH PÁL rozárgyár,
Budapest, IX., Üllői-utca 19. 9150
Rézgalic, raffia, kénpor, kénlap kapható.

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.-T.
BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 76.
TELEFON: 147-97. Sürgőnycim: HUNGARIASERUM.

VEDJÜK MEG ÁLLATAINKAT A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ELLEN!
Állami felügyelet alatt álló intézetünkben tapasztalt szakorok közreműködésével, a legszigorúbb tudományos elvek mellett készülnek a fertőző állatbetegségek ellen tartós védelmet nyújtó védőoltások, valamint fertőző beteg állatok gyógyítására alkalmas magas értékű várszerek (szérumok). Külön diagnosztikai osztály. Kérjen prospektust 8586

NYIL
3 rovatban foglalkoztunk nem

Gyárg
műszaki és mezőgazdaság
Előnyben részesülnek a
javítómuhelyt és építkezé
Blockner J. hirdetőjéb
Semmelweis-utca 4.

Tűz
Keresünk
Ajánlatokat kérünk a
Központok Árufor
lyához, Budapest,

Központi szeszifőző
Első
uj transz
kész
Schreiber Gy
Ujpes

BOGÁR
mező-
MUNK
Elvállalja mindennemű me
szelvény-munkákat, és
és szakmunkások
legújításosabb felte
felvilágosítás, feltételek
szólal és megbízottját
végezt elköllé. Munkáit
ly munkaadót csak a munk
szerint szállít munkái
Bereg, Nyitra, Trencs
megyékéből.

Cseplési má
éritesítők leg
és Nyomdai R.T. nyom
Budapest, IX., Új
56. Cseplési mászakönyv, 20
ható lapokkal, barna p
68. Cseplési mászakönyv, 1
perforálva, kemény, ba
55. Cseplési értesítő, 100 o
ban, puha barna fedélle
64. Cseplési mászakönyv n
F. 16. Szesszett cseplési
1 lap szilárd
F. 23. Gabonaszállítósznyv,
szilárd
150. Jaxiakönyv, 100 lapos,
150/a.
indigóval való használa
Fenti árakhoz 50

MAYK
Sürgőnycim:
VETŐMAG
BUDAPEST

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkásként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Központi szeszfőzdeberendezéseket és pálinkafőzőüstöket raktáron tart és szállít:
ARANYI ADOLF rézműgyár,
Ujpest, Lőrinc-u. 7. 9085

Gyárgondnok
műszaki és mezőgazdasági ismeretekkel kerestetik. Előnyben részesülnek oly mérnökök, akik egy kisebb javítóműhelyt és építkezéseket vezetni tudnak. Bővebbet **Blockner J.** hirdetőjében, **Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 4.** 9178

Tűzifát
Keresünk megvételre.
Ajánlatokat kérünk a **Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi R.-T. Fosztályához, Budapest, Csillag-utca 2., II. G.** 9170

Központi szeszfőzdeberendezéseket, pálinkafőzőüstöket és vörösrézüstöket raktáron tart és szállít:
SCHMACH KÁROLY
utóda: **Vályi József** rézműves
Budapest, VII., Nagydófa-u. 9.
Telefon: József 128-56. 2340

Elsőrendű tögyfából készült új transzportthordók
készen kaphatók és megrendelhetők:
Schreiber Gyula fatermelő cég hordógyárában,
Ujpest, Váci-ut 5. szám. 9172

BOGÁR ISTVÁN
mező- és erdőgazdasági MUNKAVÁLLALATA,
ENYING.
Elvállalja mindennemű munkások szállítását, nevezetesen naposmunkások, hószapadók, arató-, rézes- és szakmáymunkásokat az év bármely szakában a legjelentősebb feltételekkel. Kivételre bővebb feltételekkel, feltételekkel, szállítás-tervezéssel szívesen szolgál és megbízottjait tárgyalás vagy szerződésük végéig elküldi. Munkások előmozdítását, fizetését eszközli, így munkaadók csak a munka végetérése terhére. **Tetszés szerint szállít munkásokat Vas, Zala, Heves, Hargh, Bereg, Nyitra, Trencsén, Nógrád vagy más vármegyékbe.** 9136

Cseplési mázsakönyvek és értesítők legalönyösebben beszerezhetők a **"Patria"** Irodalmi Váll. és Nyomdai R.-T. nyomtatványkezelő osztályában, **Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)**
56. Cseplési mázsakönyv, 200 lapos terjedelemben, kizsákkírt ható lapokkal, barna papírkötésben, darabja K 10—
58. Cseplési mázsakönyv, 100 lapos terjedelemben, középen perforálva, kemény, barna ktésben, darabja K 8—
55. Cseplési értesítő, 300 oldalas terjedelemben, kvart alakban, puha barna fedéllel, darabja K 8—
64. Cseplési mázsakönyv napi összehasonlításos — K 15—
Y. 16. Összehasonlított cseplési napi jelentés, 2 lap perforált, 1 lap szilárd — K 15—
F. 23. Gabonaszállítókönyv, 150 lapos, 2 lap perforált, 1 lap szilárd — K 3—
150. Joxtakönyv, 100 lapos, középen perforált — K 8—
150a. — 1 lap szilárd, 1 lap perforált, indigóval való használatra — K 5—
Fenti árakhoz 500% felár számítandó.

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1920. évfolyama
Szerk.: SZILASSY ZOLTÁN, az OMGE igazgatója.
Még kapható. A két kötetnek ára OMGE tagoknak és a "Köztelek" előfizetőinek bementése kifizetéssel **33 korona.** Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Gabona.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.)

Buza, rozs- és kétszeres terményekben üzlet nem köthető, miután az új termésredezlet értelmében ezen gabonafélék zár alá vétettek.
Takarmányárpiában az üzlet irányzata változatlan maradt és minőség szerint 670—700 koronát fizettek 100 kg-ként ab feladó vasutállomás.
Sörárpiában csak elvétve fordultak elő még üzletkötések. Zabban az üzlet irányzata változatlan maradt. Jó, egészséges, rostált árúért 650—670 koronát fizettek 100 kg-ként ab feladó vasutállomás.
Repében az üzlet irányzata változatlan maradt és 2400—2450 koronát fizettek egészséges, rostált árúért 100 kg-ként ab feladó vasutállomás.

Vetőmagvak.
(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.)

A beérkezeti jelentések szerint mákban a kínálat kielégítő, irányzata tartott. Osziborsóból néhány nagyobb tétel került eladásra. Irányzata csendes mederben folyik. Szöszösbükköny keresett. Irányzata szilárd.
Árak nyersárúért 100 kg-ként:
Mák ..... 2300—2350 K.
Osziborsó ..... 550—600 K.
Szöszösbükköny ..... 1850—2000 K.

Takarmány.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete takarmányosztályának jelentése.)

Széna- és szalmában alig volt üzlet és az árak változatlanok maradtak. A budapesti piacon métermázsánként fizettek:
Prima szénáért ..... 150—180— koronát
Bükköny- és muharért ..... 250—280—
Szalmáért ..... 80—
Zsupszalmáért ..... 120—140—
Takarmányszalmáért ..... 120—140—

Sertés.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésüzletosztályának jelentése.)

A ferencvárosi vásáron a felhajtások nagyobdottak, mindamellett a múlt heti árak élénk irányzat mellett tartottak. Minőség szerint fizettek elősúlyban kg-ként 82—88 K-t, kivételesen 90—92 K-t. Zsir- és szalonna-üzlet lanyhább. Szalonna ára nagyban 110 K., zsír ára nagyban 120—130 K. kg-ként. Úrasági sovány sertés-árak 60 suly kg-ként 85—95 K. között állanak.

Borju és juh.
A budapesti szarómarhavására a felhajtás aug. 21-én 155 drb, aug. 24-én 197 drb borju volt, melyek 40—48 K.-ért cseréltek gazdát. Juhból felhajtás nem volt.

Szarvasmarha.
(Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága jelentése.)

Folyó hó 23-iki vásár felhajtása 195 drb volt. A csekély felhajtásra való tekintettel az árak a vásár megnyitása-kor 4—5 K.-val szökték fel. A vásár későbbi folyamán az irányzat rendkívül tartózkodó volt, az árak lemorzsolódtak. Folyó hó 26-iki fővásár összfelhajtása 571 drb volt. A beállott hűvös időjárás folytán, mindjárt eleinte nagyobb vételkezdé mutatózott és a nagy felhajtás mellett is a vásár kezdetén változatlan árak mellett. A felhajtott állatok gyorsan gazdát cseréltek. A vásár további folyamán az irányzat vontatottabb lett, mindazonáltal körülbelül 40 drb-on kívül az egész mennyiség

eladásra került. Árak nagyjában változatlanok maradtak. A vidéki vásárokról beérkező jelentések mindennap nagy szilárdságot mutatnak. Az állattartó gazdák tartózkodást tanúsítanak az eladásban és csak árköveteléseik teljesítésének esetén válnak meg jószáguktól. Jármos ökrökben a kereslet változatlanul élénk. Kötések 46—54 K. között váltakoznak helyt átadó állomáson hat órai koplalással. Másfél éves tinók és úszók 38—42 K. között kerülnek forgalomba. Az úszók iránti nagy kereslet folytán azok beszerzése válogatott minőségben némi nehézségbe ütközik.

Budapesti vágómarhavásár.
1920. augusztus 26.

Felhajtás összesen 576 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 242 darab magyar és tarka ökr, 212 darab magyar és tarka tehén, 120 drb magyar bika, 2 drb magyar bivaly és 0 drb rugott borju.
Minőség szerint: — darab elsőrendű hizott bika, 102 darab középmínőségű bika, 18 darab alárendelt minőségű bika; 42 drb elsőrendű hizott ökr, 161 drb középmínőségű ökr és 41 drb alárendelt minőségű ökr; 0 drb elsőrendű hizott tehén, 191 középmínőségű tehén, 21 drb alárendelt minőségű tehén.
A nagyobb felhajtás következtében jobbminőségű áru kg-ként 1—2, gyengébb 3—4 K.-val olcsóbbodott: prima áru mindazonáltal változatlan árakon kelt el.
Eladatlanul visszamaradt 38 drb.
Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban:
Bika jobbminőségű ..... 40—45 K.
" silányabb ..... 30—39 "
Ökr jobbminőségű ..... 48—52 "
" közép ..... 36—47 "
" alárendelt minőségű ..... 26—35 "
Tehén ..... 35—48 "
Bivaly ..... 32—32 "
Növendék ..... 28—34 "
Kicsontozni való ..... 18—24 "

Budapesti lóvásár.
1920. augusztus 26.

Eladatott: Árak:
(drb-ként, kor.)
Jobb minőségű hátasló és csikó ..... 18 drb 13100—21000
Könnyű kocsiló (jukker) ..... 98 ..... 19000—50000
Ígás kocsiló (nehéz nyugati fajta) ..... 69 ..... 18000—50000
Ígás kocsiló, (könnyű) ..... 98 ..... 11000—18000
Alárendelt minőségű ..... 118 ..... 4400—13500
Vágó ..... 18 ..... 2000—7300
Összesen ..... 417 drb.
Eladatlan maradt ..... 459 drb.
Felhajtott ..... 876 drb.
Irányzat: Janyha. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 11 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 9 darab.

Hór és faggyu.
A börpiac a bojkott megszüntével megélenkült, főleg a csehek és az osztrákok érdeklődnek a nyersárúknak iránt. A marhabőr ára az élénk kereslet folytán 2—5 K.-val emelkedett, így kg-ként 45—50 E.-t fizettek érte a vágóhídon. A borjubőr iránt az érdeklődés lanyhult, fejes borjubőrért fizettek kg-ként 70—85 K.-t. A faggyu-piac szilárdsága a külföldön engedett, a hatás nálunk azonban alig érezhető, mert a termelés a szükségleteket fedezni nem képes s mert a sertéspiacárak emelkedése folytán a margarin is versenyképesebbé lett. A faggyu felső árhatára a rainóság gyengülése folytán 15 K.-val esőkkent, így nyersfaggyuért 20—65 K.-t fizettek a vágóhídon.

Bor.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.)
A bojkott megszűnése után a magyar borpiac kissé megélenkült és a borárak is valamivel javultak. 1919. évi borokat 12—28 koronáig vásárolnak. A szüreti kilátások a kedvezőtlen időjárás miatt rosszabodtak, úgy hogy jó termésre nem nagyon számíthatunk.

A szesz- és szeszszitalüzlet.
A szeszüzletben e héten gyérebb volt a kereslet és korlátolt forgalom mellett az árak tartottan zárukak. Jegyeztetett finomított szesz nagyban helyben 158 E.-ig, míg ellenben termelő állomásoktól és másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak. Kontingens nyersszeszért ab termelő állomás 85—90 K.-t fizettek. Gyümölcspálinka élénk kereslet mellett tartott árakon kelt el. Tökölly 160—165, seprópálinka 165 K.-ig, szilvórium 200 koronáig helyben 10,000 literfokonként.

MAYER HENRIK és TÁRSA VETŐMAGNAGYKERESKEDESE
Budapest, V., Akadémia-u. 8.
Sürgőnycim: **VETŐMAG BUDAPEST**
VESZÜNK babot, borsót, lencsét, mákot, szöszösbükkönyt, őszi borsót, mustármagot, heremagféléket és egyéb gazdasági magvakat. Mintázott árajánlatok kéretnek.
Telefon: **165-62**
9170

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőhőző lonalak. **NAGEL ADOLF**

zsák- és ponyvagyár és hálcsonintézet
Budapest, V., Arany-János-u. 10.
Fiókák: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN
Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 17-79.

GAZDASÁGI TELEFONOK

és villamosberendezések javítását és szerezését jutányosan, garancia mellett készíti **Heller Vilmos és Társa** elektrotechnikai vállalata Budapest, VII., Jósika-utca 10. szám. Telefon: József 86-57. Szerelési anyagok állandóan raktáron. 8979

Amerikai gőzszántógép,

magánjáró, Averi-gyártmány, 80-90 lóerős, 10 ekével, egy 12 hektós vízfordítóval, teljesen felszerelve, gép teljesen új, eladó. **Közteljes borszántást vállalok.** Megtekinthető: Budapest, X., Vaspálya-utca 5., II. 26. Telefon: József 89-16. 9147

Aprított tűzifát ingyen szállít

az „AGRICOLA” Export-Import R.-T. (Budapest, V., Akadémia-u. 12.) bármely megadott budapesti lakás-címre, ha a budapesti faszükséglet kétszerese bármely vidéki vasútállomáson berakva és feladva rendelkezésre bocsátatik. 9161

GŐZEKE SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon.

-részleteket mindenféle gyártmányú gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET** Eladó: 5-ös „KEMNA” eke altalajúróval. 9103

Borszivattyukat raktárról szállít: 8951
HIRMANN FERENCZ
Budapest, VII., Csányi-utca 7.
TELEFON: József 191-27.

1 drb 50 és 2 drb a 68 hektoliteres, teljesen új, kifogástalan **ászkok tölgyfahordó** eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Magyar Borkereskedelmi r.-t. nagykanizsai pincészete, Nagykanizsa.** 9109

Anyabirkát 500-600 darabot felestartásra vállal kitűnő legelővel és takarmánnyal bőven rendelkező gazdaság. Közélebbit **Tamássy-Leitner gazdaság, Vezseny, Szolnok megye,** vagy **Tamássy Testvéreké, Budapest, Tükör-u. 4.** 9157

Használt és új **ZSÁKOK** kaphatók jutából **KOHN JAKAB** zedknagykereskedőnél, **SZEDED,** Bocskay-utca 8. szám. TELEFON: 12-68, 12-75. Fióküzlet: WIEN. 9154

kétyéprendszerű gőzeke felszereléssel eladó. 9156
Dormándi Gazdaság, állomás: Füzesabony.

Gazdaságomban eladó:
1 pár félvér amerikai, deres, 1 pár félvér amerikai pej, 1 pár sárga telivér, 3 évesek, egy pónifogat. **ULMER TIBOR** gazdasága, Szentotornya (Békés megye). 9145

Cséplési idényre ajánljuk a minőségű **caer- és chromcserezű gépszijainkat, olajat, gépszirt** **Kriser és Mártony,** műszaki kereskedők, Budapest, V., Kálmán-u. 26. 8982

Veszünk vagonba rakva nagyobb mennyiségű **kemény tűzifát, vagy keményfa-tuskót.** Szíves ajánlatok mázsánkénti ár és vasúti állomás feltüntetésével **Gyöngyösi Forgalmi Bank R.-T., Gyöngyös** címre kéretnek. 9139

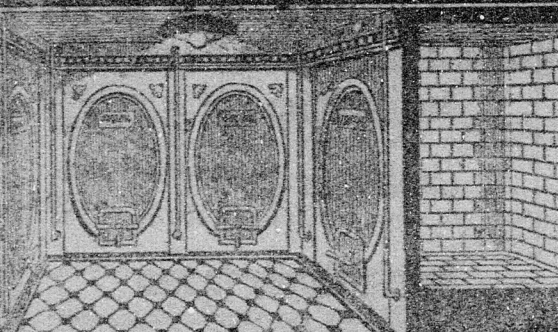
Bognár- és szerszámfának alkalmas elsőrendű ákácfa körülbelül 900 darab, 12-61 cm. vastagságban és 2-12 méter hosszúságban **Gyapapuztai gazdaságban, u. p. Faks, Tolna megye,** eladó. 9110

Cséplőgarnitúrákat, gőzgépeket, darálókat, szivattyukat, mindennemű **malomgépeket,** gyárt, javít, cserél **Király Gyula** malomépítész és gépgyára, Budapest, IX., Ráday-u. 24. 8907

Telefon: J. 52-72 és J. 61-68.
Kraszner József
Cementárnyag R. J.
Beton, vasbeton padló és falbuckolási vállalat

Beton- és vasbeton-kavicsot építkezésekhez kiváló minőségű szállítanak vagontelekben jutányosan **Nagy Izsó és Radó László** építési vállalkozók (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 1.) **MEZONYÉKLÁDHAZAI** kavicsbányája. Távirati cím: Nagyradó Budapest. Internurban telefon: József 25-58. 9028

I-a kocsikenőcs, kékkő, karbid, raffiaháncs, gépkenőcs stb. mezőgazdasági cikkeket legolcsóbb napi áron ajánl **Ratzka Ágoston,** Budapest, V., Lipótkörut 17. Telefon: 65-02. Internurban. 8772

CEMENTÜVEGHORDÓ-ÉS VASBETONKAD-KÜLÖNLEGESSÉGEK.
GYÁR: RÁKOSFALVA, IRODA: X., KEREPESI-UT 67.

Kétyéprendszerű gőzekkel borszántást vállal **Hajdu László** gépészmérnök, Budapest, VII., Damjanich-utca 12. 9146

TRANSZMISSZIÓS KÖTELEK azonnal kaphatók 9149
GÉPHAJTÓ HEVEDEREK **Moskovics Emil** cégénél
TISZTÍTÓ ÉS TÖMITŐ KÖC Budapest, V., Klotild-u. 22.

MÁKOT, HÜVELYESEKET, MÉZET 9009
VÁSÁROL: **KALMAR JENŐ** Budapest, V., Zoltán-u. 9. Telefon: 87-17. Sürgőnycim: Kalmus.

GYÁRT: cementcsövet, kutgyűrűt, betonvályut, blokk-követ stb., stb. 9186
Mezőgazdaságokhoz és szeszgyárakhoz szükséges összes betonmunkákat végez. Költségvetéssel és felvilágosítással díjtalanul szolgál.

Heuke-gőzekéket és gőzekealkatrészeket, legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk **Székely és Társa** Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 8. Telefon: 96-60. 8987

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BIBÓ KÁLMÁN
BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.
Fiókák: ENYING, SZILASPALHÁS, DEVECSER.

Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.** Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-állatok vétele és eladása. 8873

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

Gazdasági épületek
átfedésére, békeminőségű

I-a KÁTRÁNYLEMEZT
kétrányt, Δ sarkos lécezt, hozzávaló szöveget, facementet szállítunk avult zsindeleytetők átfedését és javítását, több évi jótállással vállaljuk

GÁRDOS OSZKÁR aszfaltgyár, BUDAPEST, V., Kádár-u. 4. TEL: FÓN: 67-96. 9141

Süldő sertéseket hizlalásra elvállalunk 500 darabig, kisebb csapatokban is, elismert hizlaló. Sulygyarapodás megállapodás szerint. 9113

Siráky Lajos, Vác.

Szőlőzuzók, borsajtók, tisztítórosták,
kézi- és járgányos cséplők, boronák, összes gazdasági gépek, szivattyúberendezések legújában beszerezhetők

Farkas J. és Tsa
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

Gőzgépeket, motorokat 40-1200 lóerőig,
teljes malomberendezéseket szállít: **MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT**
Budapest, VIII., József-körut 49. sz.

Gazdasági vasutak.
Nyomjelzés! Tervezés! Építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, GYŐR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32. sz.

BÉRSZANTÁST
VÁLLALUNK

LIBERTA KERESKEDELMI TÁRSASÁG, Budapest, II., Török-utca 10. Mintaterem: VI., Andrássy-ut 8. Telefon: 91-57. 9102

Boros hordó
saját készítményű, elsőrendű erős tölgyfából, minden nagyságban és mennyiségben raktárról kapható.

Király János és Tsa kádárpartelepe Budapest, IX., Dandár-u. 24. (Mester-utca mellett)

Triórók
marott sejtékkel minden gabona tisztítására. Cséplőgép-szíták.

Tőrekrosták. Mindennemű lyukasított lemezek.
Stahel és Lenner
triór- és lemezlyukasítógyár r. t. Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

Használt és új **ZSÁKOK** jutából vászonból és papírból legújában kaphatók

GRAUS MÓR zsák- és ponyványkereskedőnél, Budapest, V., Vadász-utca 6. szám. TELEFON: 43-89. 8753/a

150 darab 4 hónapos mangalicamalac
eladó Gyapapusztai gazdaságban, u. p. Paks, Tolna megye. 9111

Elsőrendű, kézzel vert, vörösré égetett **FALITÉGLA,** valamint hódfarku **TETŐCSERÉP** kapható a Zsidos Téglagyárban, Szentesen.

GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából FALUDI ÉS ELEK-nél a legolcsóbban kaphatók: BUDAPEST, V., Nagykörút-utca 22.

Borsajtók, szőlőzuzók, tengerimorzsolók, vetőgépek, gazdasági szekerek azonnal beszerezhetők a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társaságnál. 9092

A "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. nagy készlet van az alábbi gazdasági könyvekből:

F. 25. sz. **Napszámokönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5.-

F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4.-

F. 26. sz. **Munkabérfizetési lajstrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15.-

F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15.-

F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2.-

H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 13x20 cm. nagyságban, vörös vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona fillér rovatozással, darabonként K 5.-

H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x16 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1.-

Fenti árakhoz még 500% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétellel vagy az összeg és portó előzetes bevétele ellenében eszközölhetnek.

Segítség a szénhiányon a magasnyomású szélturbina.
Helyettesítője a szén-, benzín-, nyersolajmotoroknak. Használható vízszivattyúzásra, gazdasági gépek meghajtására, villamosáramfejlesztésre, őrlésre, cséplésre stb. - Szállítja: **Hungár István malomépítő és gyárberendező vállalata** Budapest, VI., Izabella-u. 84. 8786
Teljes malomberendezések, takarmánygyártótelepek, szarítótélepek stb. stb.

FASZENET, tűzifát 8760
vagontételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.

ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT
Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
Telefon: József 90-18. Telefon: 48-77. Sürgőnycim: Szeval.

Földbirtokokat különféle nagyságban ajánlok megvételre. **Birtokvételeket, parcellázásokat és finanszírozásokat** elvállalok. **Tőzsdéi megbízásokat** pontosan eszközölök.

Strasser Emil banküzlet, Budapest, V., Lipót-körut 26. Telefon: 37-35. 6071

Gróf MIRBACH és ZONGOR
bank-, gabona- és tőzdebizományi irodája, Budapest, VIII., Népszínház-utca 20.
Telefon: József 8-15.

Elfogad megbízásokat:
Értékpapírok és külföldi pénz nemek, gabona, mezőgazdasági termények vételre és eladására.
Külföldi kifizetések és átutalásokra. Ingatlanok vételre és eladására.
Jeizálog-, lombard- és váltókölcsönök folyósítására. 9101

PANNONIA mezőgazdasági gépgyár R.-t.
BUDAPEST, V., Pozsonyi-ut 35.
Szállítunk teljes malomberendezéseket a legmodernebb kivitelben, mindentféle gazdasági gépet és motorokat. Szállítunk szivógázgenerátorokat benzín- és cséplőkhöz. Elvállaljuk mindenféle gazdasági és ipari gépek szakszerű javítását és átalakítását a legpontosabb kivitelben. **Vesszünk használt gépeket.**

!! A malomtulajdonosok figyelmébe!!
Hengerrovátkolást azonnal a legprecízebb kivitelben eszközölünk. Szaktanácsokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 8375

Ajánlunk szőlőpermetezőket „Corona” jegyűt, vörösréz, sárgaréz, galvanizált és horganyozott kivitelben.

ELADÓ ÉS BÉRBEADÓ kisebb-nagyobb BIRTOKOKAT keresek, valamint ajánlok. ELADÓ fővárosi ingatlanokat ajánlok. HOFFMANN bankbizományos, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 1/a. Fennáll 1885. Telef. 49-87.

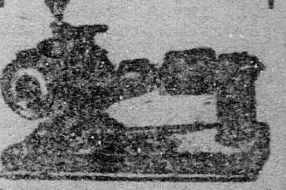
Eladás

Francia gyártmányú, nagy erőhatású **SZŐLŐZUZÓ** és **sajtoló** tisztázó rézből, 60 HP., W. D. jegyű **Ganz-motoreke,** 4 darab **szalmaprés,** cséplőkészletek és szálmakazalozók eladók.

KIRÁLY gépgyár, BUDAPEST, IX., Ráday-utca 24. 9015

Új és használt **ZSÁKOK** és **PONYVÁK**
vételre és eladásra **KLEIN SÁNDOR**
BUDAPEST, VI., Egérvá-utca 8. Telefon 31-18. 8740

CSILLAG GYULA
szivattyú- és gépgyár,
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefon: 170-15.

Uradalom és gazdák figyelmébe!
Kőforgó szivattyúk, konyhakertészeti locsolásra, rönögöz mennyiségű víz szállítására. Tűrhőszerek, kőlőmlő szivattyúk, gézok, lajtoskocsi és szőlőszivattyúk speciális gyártása. 8878

Ziska József
utóda **ROSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros.
Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Egérvá-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 48-19

Ajánlja a legjobb kivitelű és legmodernebb gabonaminőségű, tisztes és szárazos, valamint gazdasági szekér-, hid- és marhaméregelű. A budapesti, finom és győri gabonafészkek szállítása, ugyancsak számtalan nagy gőzmalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsurettének és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadhatók és pontosan eszközölhetők. Kivételre uradalomba is kútdók szerelők. 8127

Istj. HAASZ ADOLF
gépszijgyára
Budapest, V., Csányi-u. 7.
(Visegrádi-u. 37.) Telefon: 28-05.

AJÁNL raktárról, elsőrendű szénből készült **GÉPSZIJAKAT** valamint kötő- és varrószijakat és más egyéb technikai bécikéket. 6078

Stock-eke!
egy darab négyvasu motorka, kisebb gazdaságokba is igen alkalmas, levárá egy darab hatvasu eredeti Stock-eke azonnal kapható.

A benzint kívánatra megszerezük! 9175

Cím: **KELLNER ANTAL és FIA** Budapest, V., Berlini-tér 4. sz.

Allást keresők

Gazd. alkalmazottak

Egy 52 éves, orvosi, koros... Egy 52 éves, orvosi, koros...

Gépész, nő, gyermektelen... Gépész, nő, gyermektelen...

Gazdai vagy ehhez hasonló... Gazdai vagy ehhez hasonló...

Uradalmi kertiész, 35 éves... Uradalmi kertiész, 35 éves...

Gazdasági gyakorlati, 35 éves... Gazdasági gyakorlati, 35 éves...

Gazdaságának kezelését... Gazdaságának kezelését...

Természetrajzot, mezei... Természetrajzot, mezei...

Uriférfy ajánlók gazdasági... Uriférfy ajánlók gazdasági...

Kovácsmester, ki eddig is... Kovácsmester, ki eddig is...

Szőlőgazdaság önálló vezető... Szőlőgazdaság önálló vezető...

Gazdasági irnoknak ajánlók... Gazdasági irnoknak ajánlók...

Több éves gazdasági irnok... Több éves gazdasági irnok...

Kertész, 35 éves, ki jelenleg... Kertész, 35 éves, ki jelenleg...

Eladó 4 drb tisztavérű York... Eladó 4 drb tisztavérű York...

Eladó 4 drb 1 1/2 éves lincolli... Eladó 4 drb 1 1/2 éves lincolli...

Részes tartásra, meggyőzés... Részes tartásra, meggyőzés...

Megbízható, gyermekkel... Megbízható, gyermekkel...

Gépészkövacs állást keres... Gépészkövacs állást keres...

Bolgarkertész október 1-én... Bolgarkertész október 1-én...

Segédgazdatisztnak állást... Segédgazdatisztnak állást...

Kovácsmester állást keres... Kovácsmester állást keres...

Felsőmagyarországból ki... Felsőmagyarországból ki...

Urasághoz szaképpzett asz... Urasághoz szaképpzett asz...

Kertész alkalmazást keres... Kertész alkalmazást keres...

Segédgazdatisztnak állást... Segédgazdatisztnak állást...

Gyakorlati gazdasági irnok... Gyakorlati gazdasági irnok...

Uriférfy ajánlók gazdasági... Uriférfy ajánlók gazdasági...

Feles tartásra elvállalnék... Feles tartásra elvállalnék...

Mangalicák südőköt, 8-9... Mangalicák südőköt, 8-9...

Foxterrier fajtyúkát állandó... Foxterrier fajtyúkát állandó...

Mangalica tenyészkánok... Mangalica tenyészkánok...

Megvételre keresünk 15 drb... Megvételre keresünk 15 drb...

Marhát 50-80 darabot, első... Marhát 50-80 darabot, első...

Eladó 4 drb tisztavérű York... Eladó 4 drb tisztavérű York...

Eladó 4 drb 1 1/2 éves lincolli... Eladó 4 drb 1 1/2 éves lincolli...

Részes tartásra, meggyőzés... Részes tartásra, meggyőzés...

Telivér kanca, batár, fideles... Telivér kanca, batár, fideles...

Jukkerek, egy pár, 5 éves... Jukkerek, egy pár, 5 éves...

Eladó a Forna-i bér gazdaság... Eladó a Forna-i bér gazdaság...

RÉCSEI SAMU NAGYKANIZSA... RÉCSEI SAMU NAGYKANIZSA...

jármosökröket, üszöket és... jármosökröket, üszöket és...

Igásökröket, tinókat, üszöket... Igásökröket, tinókat, üszöket...

vágómarhát, juhekat vásárol... vágómarhát, juhekat vásárol...

Faragó Adolf szarvasmarha- és juhizmányos... Faragó Adolf szarvasmarha- és juhizmányos...

Sertésmiskarolás legutányosabb... Sertésmiskarolás legutányosabb...

KLEIN TESTVÉREK kereskedők, CELLDÖMÖK... KLEIN TESTVÉREK kereskedők, CELLDÖMÖK...

Vegyesek 350 drb sertés részére... Vegyesek 350 drb sertés részére...

Műszertároló antik és mű... Műszertároló antik és mű...

Szülők gyűjteménye 12 leány... Szülők gyűjteménye 12 leány...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

5-ekés Rába szántógép, jókár... 5-ekés Rába szántógép, jókár...

Eladó Forna-i bér gazdaságban... Eladó Forna-i bér gazdaságban...

Sorfiakat, gyümölcsfákat, er... Sorfiakat, gyümölcsfákat, er...

Börgarnitúra, asztal, horzá... Börgarnitúra, asztal, horzá...

Nógrád megyében 405 kat... Nógrád megyében 405 kat...

Sertésmiskarolás legutányosabb... Sertésmiskarolás legutányosabb...

KLEIN TESTVÉREK kereskedők... KLEIN TESTVÉREK kereskedők...

Vegyesek 350 drb sertés részére... Vegyesek 350 drb sertés részére...

Műszertároló antik és mű... Műszertároló antik és mű...

Szülők gyűjteménye 12 leány... Szülők gyűjteménye 12 leány...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

Legelőrendű eredeti bonyhádi... Legelőrendű eredeti bonyhádi...

Fischer S. Sándor tehénereskedő... Fischer S. Sándor tehénereskedő...

Sertésmiskarolás, csodór- és bikahevelést... Sertésmiskarolás, csodór- és bikahevelést...

Igen szép, válogatott vöröstarka... Igen szép, válogatott vöröstarka...

növendékök és üszőborjakat... növendékök és üszőborjakat...

legutányosabb árakon ajánlanak... legutányosabb árakon ajánlanak...

KLEIN TESTVÉREK kereskedők... KLEIN TESTVÉREK kereskedők...

Vegyesek 350 drb sertés részére... Vegyesek 350 drb sertés részére...

Műszertároló antik és mű... Műszertároló antik és mű...

Szülők gyűjteménye 12 leány... Szülők gyűjteménye 12 leány...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

5-ekés Rába szántógép, jókár... 5-ekés Rába szántógép, jókár...

Eladó Forna-i bér gazdaságban... Eladó Forna-i bér gazdaságban...

Sorfiakat, gyümölcsfákat, er... Sorfiakat, gyümölcsfákat, er...

Börgarnitúra, asztal, horzá... Börgarnitúra, asztal, horzá...

Nógrád megyében 405 kat... Nógrád megyében 405 kat...

Sertésmiskarolás legutányosabb... Sertésmiskarolás legutányosabb...

KLEIN TESTVÉREK kereskedők... KLEIN TESTVÉREK kereskedők...

Vegyesek 350 drb sertés részére... Vegyesek 350 drb sertés részére...

Műszertároló antik és mű... Műszertároló antik és mű...

Szülők gyűjteménye 12 leány... Szülők gyűjteménye 12 leány...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

5-ekés Rába szántógép, jókár... 5-ekés Rába szántógép, jókár...

Eladó Forna-i bér gazdaságban... Eladó Forna-i bér gazdaságban...

Veszek és eladok szénát, szalmát, mindennemű szalmas és szemes takarmányt...

Fischer József takarmánykereskedő, Budapest, IX., Remete-utca 1.

Törött gazdasági géprezseket újjal azonos szilárdság mellett meghegesztünk...

LAKOS és SZÉKELY hegesztő-gyár, BUDAPEST, VI., Béke-tér 3/a.

Eladás Vadászöltényeket, fűtő... Vadászöltényeket, fűtő...

Lokomobil, Robey, 3 HP, 30 lóerő... Lokomobil, Robey, 3 HP, 30 lóerő...

Eladó egy Rákóczi szőlőpré... Eladó egy Rákóczi szőlőpré...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

5-ekés Rába szántógép, jókár... 5-ekés Rába szántógép, jókár...

Eladó Forna-i bér gazdaságban... Eladó Forna-i bér gazdaságban...

Sorfiakat, gyümölcsfákat, er... Sorfiakat, gyümölcsfákat, er...

Börgarnitúra, asztal, horzá... Börgarnitúra, asztal, horzá...

Nógrád megyében 405 kat... Nógrád megyében 405 kat...

Sertésmiskarolás legutányosabb... Sertésmiskarolás legutányosabb...

KLEIN TESTVÉREK kereskedők... KLEIN TESTVÉREK kereskedők...

Vegyesek 350 drb sertés részére... Vegyesek 350 drb sertés részére...

Műszertároló antik és mű... Műszertároló antik és mű...

Szülők gyűjteménye 12 leány... Szülők gyűjteménye 12 leány...

Kád a szűrteléhez, egy darab... Kád a szűrteléhez, egy darab...

5-ekés Rába szántógép, jókár... 5-ekés Rába szántógép, jókár...

Eladó Forna-i bér gazdaságban... Eladó Forna-i bér gazdaságban...

Használt szőlőpré, 1 1/2 HP... Használt szőlőpré, 1 1/2 HP...

Motorek, kettős, Gibe... Motorek, kettős, Gibe...

Egy darab Weiger-féle száma... Egy darab Weiger-féle száma...

Gazdasági eladó, Védőgép... Gazdasági eladó, Védőgép...

Birtok Balatonmeniszen, 450 m... Birtok Balatonmeniszen, 450 m...

20 HP. kőgépvezérelt gőz... 20 HP. kőgépvezérelt gőz...

Szivógázmotorok, 55 HP, 30... Szivógázmotorok, 55 HP, 30...

20 HP. MÁV. gőzmozdony... 20 HP. MÁV. gőzmozdony...

Birtok Szentmártonyban, 523... Birtok Szentmártonyban, 523...

20 HP. Fowler gézke, mor... 20 HP. Fowler gézke, mor...

Telivérű autót képzelmese... Telivérű autót képzelmese...

Acetylentele, kettős, modern... Acetylentele, kettős, modern...

Fával eggett, saját erőtől... Fával eggett, saját erőtől...

Ujdonságok a könyvtáron!!!... Ujdonságok a könyvtáron!!!...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

Adresszok: Háznyitányes... Adresszok: Háznyitányes...

KISHERDETESEK: Minden... KISHERDETESEK: Minden...

Betöltendő állásokra vonat... Betöltendő állásokra vonat...

Földbirtokosok figyelmébe... Földbirtokosok figyelmébe...

Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Okl. gazdatisztek... Okl. gazdatisztek...

Növény... Növény...

Számtartó... Számtartó...

Okleveles... Okleveles...

Gazdatisztek... Gazdatisztek...

Uradalmi... Uradalmi...

Számtartó... Számtartó...

Gabonatisz... Gabonatisz...

valamint... valamint...

a Mag... a Mag...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

TELEFON: József... TELEFON: József...

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK,
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰKÖRSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

LŐSZERSZÁM

IGÁS és JUKKER
nagy raktára,
bőrből és hevederből.
Ára 500-1150 K.-ig.

GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)

Szállítás postán is, utánvétellel.

Julius havi
legújabb könyv-
jegyzékünket
kivánatra ingyen meg-
küldjük. "Patria" r.-t.
könyvosztálya, Budapest
IX., Üllői-ut 25. szám.

Vadonatúj
RENAULT SZEMÉLYAUTÓK
és minden
gyártmányú
TEHERAUTÓK

— Vozér-
képzésel:
9128
REIMAN GYULA,
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 3.

Bérszántást

80 és 110 HP. CASE GŐZEKKEKEL elsőrendű szerelők
vezetése alatt vállal:
HANN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgőnycim: CASE BUDAPEST.

REISMAN KÁROLY
BUDAPEST,
VI., PODMANICZKY-UTCA 67.

SZÁLLIT: malomgépeket, teljes buren-
mezőgazdasági gépeket, u. m. dazsókot,
mágyfűllesztőket, repavágókat, darálókat, kézilétrőket, lö-
herfejűt és gazdaságok-
ban ezirkegő összes műszaki cikkeket. 8854

Új mézeshannák

erős horganyozott hűdögél, 50 kg. Ártartalemmal,
piombáható fedővel, ab-
raktáron darabonként 130 koronaért
kaphatók. — Utánvételes rendelésnél felérés foglaló.
SATTLER IZSÓ nagykereskedő,
BUDAPEST, VIII., Csokonai-utca 3. 9182

Használt
és új

zsákok, ponyvák, zsinegek

FLAINER JENŐ és Tsa
zsáknagykereskedők, BUDAPEST,
V., Perczel-Mór-ut. 4. TELEFON: 118-76

Minden magyar gazda érdeke és kötelessége,
hogy az általunk forgalomba hozott egyvasu, kettős gerendelyes

ACÉLEKÉK

beszeresze. Érdeke, mert jó okét kap olcsón. Kötelessége, mert
támogatja a magyar ipart. Kérjen árajánlatot és leírást.
DÉNES B. Részv.-társaság-tól,
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61.

ELADÓ:

elsőrendű tenyésztési igazolvánnyal ellátott 1 drb angol telivérű
hároméves mén, továbbá kevésbé használt 1 drb 25 lóerős
benzintraktor, 1 drb 8-as cséplő, 1 drb elevátor, 1 drb
5-vasu eke, 1 drb 10 tonnás szerkocsi, 1 drb aratógép.
A gépek, kivéve az aratógépet, összes szíjazattal, teljesen üzemképesek.
Kivánatra üzemben is megtekinthetők. Értekezni lehet: Bányai
György, Békéscsaba, Prónai-ut. 17. 9153

DISTOL

biztosan ható szer a **mételykór** ellen

Dr. MAREK JÓZSEF állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint

Készíti: „CHINOIN” gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Újpest, Tó-utca 5.
Közelebbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál.

Rosták, triőrök,
repavágók, szecskavágók,
ekék, vetőgépek,
borsajtók, valamint mindennemű egyéb

mezőgazdasági gépeket

legolcsóbb árban és a legjobb minőségben azonnal szállít

Nemzetközi Kiviteli és Behozatali R.-T.

Géposztálya

Budapest, VI., Váci-körut 7.

Telefon: 10-22 és 78-42.

Sürgöny: Interexim.

A KIVÁLÓ

HATVANI NEMESITETT BUZAVETŐMAGRA

amíg a készlet tart, már
csak augusztus hó végéig
fogad el megrendelést a

HATVANI NÖVÉNYNEMESÍTŐ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Hatvan

9107

Anyaghiány és gyártási
nehézségek miatt

VESZÜNK

WOHANKA-MOTOROKAT

minden
nagyságban.

WOHANKA és Társa utóda r.-t. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

"PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomdája, Budapest, K., Üllői-ut 26. szám. (Köztelek)

K

AZ OR

AZ ORSZÁ

Vitéztelek.
Földbirtokfele-
Bot és kenyér-
Pipaszó mellet-
A szántóföldi

Béla.)
A feltört tarló
(váradai Szabó János)
Lótenyésztés
Hozzájárulás a
kezéshez. (Szűcs)
A gépmunka a
ságokban. (Roth)
Új rendelkezés.
Levéliszekrény.
vagy feketeagya
dinyének? — A
és olajpogácsa nyel-
Könyvismeret
Vadászatunk jé-
Vegyes közlem-
Tőzsdé. Keresés

Eg-
(Vitéztelek. — Fő-
Bot és k

Lapunk más
azt a rendelkezé-
sáról szól. Eszerin-
len honfiak az a
vitézteleket fo-
azonban bizony-
jáznak. A vitézít-
zet hálját rója le
a honvédelem kö-
az önfeláldozó h-
ták; másfelől pe-
rend és a nemze-
fel. Világosan é-
kettős célt a kor-
beszédében így n-
„A vitéztelek
mazni, akik ug-
lom idején a le-
ban viselkedte-
akarom megne-
valamint az or-
biztosítani.”
Az adományos-
tiszteletreméltó,

Ekét vágó

a Magya

Mai szám